

Η ΠΟΡΕΙΑ ΜΙΑΣ ΕΙΚΟΣΑΕΤΟΥΣ ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ

του Πρωτοπρ. Κυριακού Τσουρού,
Γραμματέως της Σ. Έ. επί των αίρέσεων.

(α' μέρος)

Μέ την χάρη και την εύλογία του Κυρίου πραγματοποιούμε έφέτος την «**Εικοστή Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη Έντεταλμένων Όρθοδόξων Έκκλησιών και Ίερών Μητροπόλεων για θέματα αίρέσεων και παραθρησκείας**».

Οί Συνδιασκέψεις μας αυτές, πού συγκεντρώνουν επί τῶ αὐτῶ Ποιμένες και Έντεταλμένους τῶν Όρθοδόξων Έκκλησιῶν, οί όποιοί ἔχουν ἐπωμισθεῖ τό ποιμαντικό καθήκον τῆς μελέτης τοῦ συγχρόνου φαινομένου τῆς πλάνης, ἔχουν καταστει πλέον θεσμός. Ένας θεσμός, τοῦ όποίου ἡ ἀξία ἀναγνωρίζεται ἀπό ὄλες τίς Όρθόδοξες Έκκλησίες. Τά Πορίσματα τῶν Συνδιασκέψεων ἀποτελοῦν τήν πυξίδα γιά τήν χάραξη διορθόδοξως, τῆς ὀρθῆς ποιμαντικῆς στήν ἀντιμετώπιση τῶν συγχρόνων φαινομένων τῆς πλάνης.

Ἀπευθυνόμενος στούς Προκαθημένους τῶν Όρθοδόξων Έκκλησιῶν, ὁ μακαριστός Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Σεραφεῖμ ἤδη στίς 31.5.1995, κάνει λόγο γιά «*τήν ἐπιτυχία τοῦ θεσμοῦ τῶν ἀτύπων Συνδιασκέψεων Έντεταλμένων Ίερῶν Μητροπόλεων και τήν ὀλόθυμη ἀποδοχή τοῦ θεσμοῦ ἐκ μέρους ὄλων τῶν Προκαθημένων*».

Οί Συνδιασκέψεις ξεκίνησαν ὡς μιά σεμνή και «ἄτυπη», ἀλλά φλογερή πρωτοβουλία τοῦ μακαριστοῦ και ἀειμνήστου π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου, ὁ όποῖος ἀπό τά μέσα τῆς δεκαετίας τοῦ 1970 εἶχε ἀντι-

ληφθεῖ, μέ τήν διορατικότητα και τήν ὀξύνοια πού τόν χαρακτηρίζαν, τό μέγεθος τοῦ προβλήματος ἀπό τήν δραστηριότητα τῶν νεοφανῶν αίρέσεων και τῆς παραθρησκείας. Ίσως, στήν ἀρχή, νά συνάντησε τήν εἰρωνεία και τήν ψυχρότητα ἀπό πολλές πλευρές. Όμως μέ τήν ὑπομονή και τήν ἐπιμονή του, μέ τήν βαθειά και πολυετῆ μελέτη και ἐργασία του, μέ τή συμμετοχή του σέ διεθνή συνέδρια, μέ τήν ἐπαφή του μέ τά θύματα τῆς ἴδιας τῆς πλάνης και μέ τίς οἰκογένειές τους, και μέ τό ὀγκῶδες συγγραφικό ἐργο του κατόρθωσε στό τέλος νά πείσει, ὅτι ὁ κίνδυνος βρίσκεται *anter portas*. Σήμερα πλέον, μετά ἀπό τριάντα χρόνια, μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι τό πρόβλημα βρίσκεται *inter muros*. Καί ἔγινε τελικά ἀποδεκτῆ ὄχι μόνον ἡ γνώμη του, ἀλλά και ἡ τακτική του, ἡ στρατηγική, ὅπως ἔλεγε, γιά τήν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος. Έκεῖνος ὑπῆρξε ὁ πρωτοπόρος, ὁ μπροστάρης γιά ὄλους ἐμάς, οί όποιοί ἀκολουθοῦμε πιστά τά βήματά του, πάντοτε ὑπό τίς εὐλογίες τῆς Έκκλησίας μας. Θεωρῶ ἰδιαίτερη εὐλογία γιά μένα ὅτι ἤμουν κοντά του ὄλα αὐτά τά χρόνια και σέ ὄλες τίς Συνδιασκέψεις.

Στό μήνυμά του πρὸς τήν Ι' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη ὁ μακαριστός Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Χριστόδουλος ἔγραφε:

.... αἰσθάνομαι τήν ἀνάγκη νά μνημονεύσω τοῦ κόπου, τῆς ἀγάπης και τῆς θυσίας, τοῦ μακαριστοῦ πρωτοπρεσβυτέρου π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου, ὀραματιστοῦ, ἐμπνευστοῦ και θεμελιωτοῦ τῶν Πανορθοδόξων Συνδιασκέψεων. Ὁ μικρόσωμος

1. Εἰσήγηση στήν «Κ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη Έντεταλμένων Όρθοδόξων Έκκλησιῶν και Ι. Μητροπόλεων γιά θέματα Αἱρέσεων και παραθρησκείας», στόν Ἅγιο Ιωάννη τόν Ρῶσο, 3-6.11.2008.

τό δέμας, ἀλλά μέγιστος κατά τήν δύναμιν τῆς ψυχῆς καί πλήρης Θείου Πνεύματος μακαριστός π. Ἀντώνιος διείδεν ὅσον ὀλίγοι τόν κίνδυνον διά τό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας ἐκ τῆς δραστηριότητος τῶν αἱρέσεων καί τῆς παραθρησκείας καί ἐθεώρησεν ἔργον ζωῆς δι' αὐτόν τήν ἀντιμετώπισίν του. Ἐν μέσῳ ποικίλων ἀντιξοοτήτων καί δυσχερειῶν, πολλαχόθεν ἐκπορευθεισῶν, ἠγωνίσθη καί κυριολεκτικῶς μέχρι τελευταίας αὐτοῦ ἀναπνοῆς ἠναλώθη εἰς τό ἔργον τοῦτο, δι' ὃ καί πολὺς ὀφείλει νά εἶναι ὁ ἔπαινος αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ».

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέ τήν ἀπό 23.3.1989 Ἀπόφασή της, ἐνέκρινε τήν πρόταση τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς γιά τήν σύγκληση, γιά πρώτη φορά, Συνδιασκέψεως ἐντεταλμένων Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιά «ἐκπόνησιν κοινῶν ἀντιαιρετικῶν προγραμμάτων». Ἐκτοτε συγκλήθηκαν τακτικά κατ' ἔτος οἱ Συνδιασκέψεις αὐτές καί σήμερα πραγματοποιοῦμε μέ τήν χάρη τοῦ Κυρίου, τήν Εἰκοστή. Πόσο γρήγορα πέρασαν τόσα χρόνια! Πόσες ἀναμνήσεις καί πόση προσπάθεια καταβλήθηκε! Ἀπό τίς 20 Συνδιασκέψεις, οἱ 9 πραγματοποιήθηκαν σ' αὐτόν τόν εὐλογημένο τόπο, ὑπό τήν σκέπη τοῦ Ὁσίου Ἰωάννη καί τίς εὐλογίες τῶν δύο Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Χαλκίδος. Ἄλλες 3 στήν Ἀλίαρτο Βοιωτίας ὑπό τίς εὐλογίες τοῦ Σεβασμιωτάτου τότε Μητροπολίτου Θηβῶν καί Λεβαδείας κ. Ἱερωνύμου. Οἱ λοιπές ὀκτώ σέ διάφορους τόπους. Ὁ π. Ἀντώνιος ἦταν σωματικά παρῶν στίς 7 πρῶτες.

Ἡ πρώτη «ἄτυπη», ὅπως ὀνομαζόταν τότε Συνδιάσκεψη, πού μπορεῖ νά θεωρηθεῖ καί ὡς «ἰδρυτική», πραγματοποιήθηκε μέ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου στήν Ἀθήνα, στίς 14 Ὀκτωβρίου 1989 καί εἶχε ὡς θέμα: «Γενικό σκηνικό τῶν αἱρέσεων καί τῆς παραθρησκείας». Καίτοι ἡ πρωταρχική ἀπόφαση προέβλεπε τήν συνεργασία ἐντεταλμένων τῶν ὁμόρων

μόνον πρός τήν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπή Μητροπόλεων, ἡ πρόσκληση ἐπεξετάθη σέ ὅλες τίς Ἱ. Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Συγκεντρωθήκαμε τότε στόν ὑπόγειο χῶρο τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς Ἀττικῆς, στήν ὁδό Μεσογείων 422, 18 περίπου ἐκπρόσωποι τῶν Ἱ. Μητροπόλεων καί 13 συνεργάτες τῆς «Πανελληνίου Ἐνώσεως Γονέων γιά τήν προστασία τῆς Οἰκογενείας καί τοῦ Ἀτόμου».

Ἡ Β' Συνδιάσκεψη πραγματοποιήθηκε στό Κυβέρι τῆς Ἀργολίδας (22-24/6/1990), μέ θέμα: «Τό σύνδρομο τῆς Νέας Ἐποχῆς καί ἡ καινή κτίσις».

Ἡ Γ' Συνδιάσκεψη ἦταν ἡ πρώτη ἐδῶ στό Προκόπι (21-23/6/ 1991), μέ θέμα: «Ἐξωευρωπαϊκές φουνταμενταλιστικές τάσεις». Ἀπό τήν Γ' Συνδιάσκεψη συμμετέχει καί ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου.

Ἡ Δ' Συνδιάσκεψη, λαμβάνει Διορθόδοξο χαρακτήρα μέ τήν συμμετοχή ἐντεταλμένων καί ἄλλων ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν καί συνῆλθε στά Καλάβρυτα, στό Καλλιμανοπούλειο Ἰδρυμα, (24-28/6/1992) μέ θέμα: «Σύγχρονες ἀποκρυφιστικές τάσεις - ἀπειλή γιά τό Ὁρθόδοξο φρόνημα καί τόν πολιτισμό μας».

Ἡ Ε' στή Ναύπακτο, (13-18/5/1993), μέ θέμα: «Ποιμαντική στρατηγική γιά τήν ἀντιμετώπιση τῆς πνευματικῆς καί πολιτιστικῆς ἀπειλῆς τῶν αἱρέσεων καί τῆς παραθρησκείας». Σ' αὐτή συντάχθηκε ἕνας πρῶτος κατάλογος χριστιανικῶν αἱρέσεων καί παραθρησκευτικῶν ὁμάδων.

Ἡ ΣΤ' Συνδιάσκεψη χαρακτηρίζεται ὡς Πανορθόδοξη, καθόσον συμμετέχουν πλέον σχεδόν ὅλες οἱ Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες καί συνῆλθε στή Μυτιλήνη στό Ἱ. Προσκύνημα τοῦ Ἁγ. Ραφαήλ, (24-29/6/ 1994) μέ θέμα: «Μαγεία - Νεοσατανισμός».

Ἡ Ζ' στήν Ἀλίαρτο Βοιωτίας (20-26/9/1995), μέ θέμα: «Αἱρέσεις καί Παραθρησκεία στό Φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας». Ἡ Συνδιάσκεψη αὐτή, κατά τή γνώμη μου,

είναι ή σημαντικότερη, διότι κατάρτησε τον πολύτιμο για τήν εργασία μας Κατάλογο ομάδων ασυμβίβαστων με τήν Ὁρθόδοξη Πίστη. Θά μᾶς μείνει ἀλησμόνητη ή ἐπιμονή καί ή ἀγωνία τοῦ π. Ἀντωνίου σ' αὐτή τήν Συνδιάσκεψη, γιά τήν κατάρτιση αὐτοῦ τοῦ καταλόγου καί τό ἔκδηλο προαίσθημά του γιά τό τέλος τῆς ἐπί τῆς γῆς πορείας του. Καί πράγματι ἦταν ή τελευταία δυναμική παρουσία του.

Ἡ Η' Συνδιάσκεψη πραγματοποιήθηκε στήν Πάφο τῆς Κύπρου (15- 21/10/1996), μέ θέμα: «Καταστροφικές λατρεῖες στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας καί ή Νομική Ἀντιμετώπιση τους».

(Ἦταν μιά δοκιμή ἄν θά μπορούσε νά πραγματοποιεῖται ή Συνδιάσκεψη καί σέ Ὁρθόδοξες χώρες ἐκτός Ἑλλάδος. Πλήν τῆς Συνδιασκέψεως αὐτῆς, ἔγινε καί μιά Συνδιάσκεψη, ἐκτός σειρᾶς, μέ περιορισμένη συμμετοχή, στό Νευροκόπι Βουλγαρίας).

Ἡ Θ' Συνδιάσκεψη καί πάλι στό Προκόπι (7-12/10/1997), μέ θέμα: «Κοσμοθεωρικά Ρεύματα στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας».

Ἡ Ι' στήν Ἀλίαρτο (16-21/9/1998), μέ θέμα: «Ἡ ἀνάγκη ὀριοθετήσεως τῆς Ὁρθόδοξου Πίστεως ἔναντι τῆς προκλήσεως τῆς "Νέας Ἐποχῆς"».

Ἡ ΙΑ' καί πάλι στό Προκόπι (18-22/10/1999), μέ θέμα: «Αἱρέσεις, παραθρησκεία καί νεοειδωλολατρία ὡς κοινωνικό πρόβλημα. Διαπιστώσεις καί προοπτικά διά μίαν ὀρθήν ποιμαντικήν ἀντιμετώπισιν».

Ἡ ΙΒ' στή Λάρισα (30/10 -3/11/2000), μέ θέμα: «Ποιμαντική ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων».

Ἡ ΙΓ' ἐπέστρεψε στόν Ἅγιο Ἰωάννη (29/10 -2/11/2001), μέ θέμα: «Ἐτοιμοί πρός ἀπολογία παντί τῶ αἰτοῦντι ἡμᾶς λόγον περί τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος».

Ἡ ΙΔ' στήν Τήνο (29/10 -1/11/2002), μέ θέμα: «Ποιμαντικοί τρόποι ἀντιμετώπισεως τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων».

Ἡ ΙΕ' καί πάλι στήν Ἀλίαρτο (21 -23/10/2003), μέ θέμα: «"Ἐν τούτῳ γνώσον-

ται πάντες ὅτι ἐμοί μαθηταί ἐστέ" (Ἰωάν.13, 35)».

Οἱ ὑπόλοιπες πέντε στό Προκόπι.

Ἡ ΙΣΤ' (1-4/11/2004), μέ θέμα: «Ἡ αἵρεση στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας».

Ἡ ΙΖ' (31/10-4/11/2005), μέ θέμα: «Πτυχές τῆς "Νέας Ἐποχῆς" -Ἀπειλή ἀλλοιώσεως τοῦ Ὁρθόδοξου φρονήματος ἀπό τό πνεῦμα τῆς "Νέας Ἐποχῆς"».

Ἡ ΙΗ' (16 -19/10/2006), μέ θέμα: «"Οἱ ἐμπειρίες" στίς αἱρέσεις καί στήν παραθρησκεία».

Ἡ ΙΘ' (29/10 -1/11/2007), μέ θέμα: «Ἐσωτερισμός».

Καί ή παροῦσα Κ' (3-6/11/2008), μέ θέμα: «Προβλήματα γύρω ἀπό τήν δράση τῶν αἱρετικῶν» (Ἐλευθερία καί χρέος ἀυτοπεριφρουρήσεως).

Ἀπό τά Πορίσματα καί τίς Προτάσεις τῶν Συνδιασκέψεων ἔχουν ἐκδοθεῖ σέ τόμους: Τά Πορίσματα τῆς Δ' μέ τίτλο «Ντοκουμέντα». Τῆς Ε' μέ τίτλο: «Ποιμαντική Ἀντιμετώπιση τῶν Αἱρέσεων καί τῆς Παραθρησκείας».

Τῆς Ζ' μέ πολύτιμα συμπεράσματα καί τόν κατάλογο τῶν ομάδων τῶν ασυμβίβαστων μέ τήν Ὁρθόδοξη Πίστη.

Τῆς Η' μέ τίτλο: «Καταστροφικές λατρεῖες στό φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας καί ή νομική ἀντιμετώπιση τους», ὅπου ὑπάρχει καί μιά μικρή συμπλήρωση ομάδων στόν προηγούμενο κατάλογο.

Τῆς ΙΔ' μέ τίτλο: «Ποιμαντικοί τρόποι ἀντιμετωπίσεως τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων» καί

τῆς ΙΖ' μέ τίτλο: «Πτυχές τῆς "Νέας Ἐποχῆς"».

Τά κείμενα τῆς ΙΘ' Συνδιασκέψεως, ὑπό τόν τίτλο «Ἐσωτερισμός», θά κυκλοφορήσουν προσεχῶς.

Ὅπως μπορούμε νά διαπιστώσουμε, σέ πολλές Συνδιασκέψεις ἐπανερχεται ὡς γενικό θέμα, ὑπό διάφορες μορφές, ή ἀνάγκη μελέτης τοῦ τρόπου ἀντιμετωπίσεως τῶν προβλημάτων γύρω ἀπό τήν δραστη-

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1990

του π. Αντωνίου Αλεβιζοπούλου (†)¹

(δ' μέρος)

6. Η κίνηση του γκουρού Ραζνίς.

Πρόκειται για τον Ίνδο ψευδομεσσία Mādhyā Pradesh (+1990) που αυτοονομάσθηκε φωτισμένος γκουρού Rajneesh Chadran Mohan. Στην αρχή ονομάζετο Acharya (Δάσκαλος) και αργότερα, όταν εγκαταστάθηκε στην POONA και ίδρυσε το περιβόητο κοινόβιο του σέξ, ονομάσθηκε Bhagwan (Φωτισμένος, Θεός). Τό 1981 μετακόμισε στις ΗΠΑ και ίδρυσε εκεί τή θρησκευτική του πολιτεία (Rajneeshpuram) και τή δική του θρησκεία (Rajneeshism). Έκδιώχθηκε από τις ΗΠΑ και ύστερα από περιπλάνηση (ήλθε και στην Κρήτη) εγκαταστάθηκε και πάλι στην POONA. Τό 1988 πήρε τόν τίτλο «Βούδδας», ύστερα και πάλι τό όνομα Shree Rajneesh και τελικά το όνομα OSHO.

Και αυτή ή κίνηση δραστηριοποιείται μέ εκατοντάδες οργανώσεις - παρακλάδια, που αναφέρονται στό διαλογισμό, σέ θεραπευτικές ψυχοτεχνικές, στό θέατρο, στην τέχνη, στον άθλητισμό, στις πολεμικές τέχνες και σέ πολλές έπιχειρήσεις σέ

όλους τους κλάδους, όπως ντίσκο, έστιατόρια, μεταφορικά κέντρα, ταξιδιωτικά γραφεία κ. ο. κ.

Αναφέρουμε ένδεικτικά μερικές από τις οργανώσεις αυτές:

«Κέντρο Χάθα για θεραπεία και διαλογισμό» (Hatha Zentrum für therapie und Meditation).

«Άνθρωπανεπιστήμιο» (Humaniversity).

«Λέσχη Άθανασίας» (Immortality Club).

«Ίνστιτούτο για θεραπευτική «Έρευνα» (Institut für Therapeiforschung).

«Σχολή Κο Hsuan» (Ko Hsuan Schule).

«Διαλογιστικό Κέντρο του Μαχαμπόντι Ραζνίς» (Mahabodhi RMC).

«Παραγωγές: «Ένας μόνο ουρανός» (One Sky Only Productions).

«Ίνστιτούτο Καράτέ του Ραζνίς» (Rajneesh Institut für Karate).

«Tao Te Puh».

«Σωματείο για τήν προώθηση του Φυσικού και άνώδυνου Τοκετού» (Verein zur Forderung der Natürlichen und sanften Geburt).

«Σχολή Ζέν - Σιάτσου» (Zen - Shiatsu Schule).

1. Από τό ανέκδοτο έργο του: «Διαβρωτική Έπιδραση των "Αιρέσεων". Αντιαρρετική ποιμαντική στη δεκαετία του 1990».

ριότητα των νεοφανών αιρέσεων. Επίσης, σχεδόν από όλες έπαναλαμβάνεται στερεότυπα ή ανάγκη νά ένημερωθούν οι Ίεράρχες, οι ποιμένες, οι κατηχητές και τό Όρθόδοξο Πλήρωμα, για τόν χαρακτήρα και τό μέγεθος του προβλήματος. Νά αξιολογηθούν τά έκκλησιαστικά έντυπα, οι ραδιοφωνικοί σταθμοί και τό διαδίκτυο.

Έπισημαίνεται ακόμη σέ πολλά κείμενα ή ανάγκη νά λειτουργήσει όρθά ή ένορία,

νά θεραπευθούν τά δικά μας κενά, όταν και όπου αυτά υπάρχουν, νά προβληθεί ή Όρθόδοξη λύση και πρόταση για νόημα ζωής κ.ο.κ. Σέ αρκετές Συνδιασκέψεις τίγονται επί μέρους πτυχές του φαινομένου των αιρέσεων, όπως π.χ. του Πεντηκοστιανισμού, του νεοπαγανισμού, τής μαγείας, του έσωτερισμού και του άποκρυφισμού, τής "Νέας Έποχής" γενικότερα κ.ά.

(Τό τέλος στό έπόμενο).

«Κέντρο για Χαλάρωση και Συνείδηση» (Zentrum für Entspannung und Bewusstsein).

Ο Ραζνίς εκφράσθηκε με ένθουσιασμό για τον Χίτλερ. Αναφερόμενος στην Γερμανική Ομοσπονδιακή Βουλή είπε στις 8 Μαρτίου 1987: «Η Γερμανική Βουλή είναι γεμάτη φόβο. Ποτέ δεν θα μπορούσα να φαντασθώ πώς ο Άντολφος Χίτλερ άφησε πίσω του τέτοιους φοβιτσιάρηδες... Αλλά η Γερμανική Βουλή δεν μπορεί να με εμποδίσει να διαφθείρω τη σκέψη των ανθρώπων... Καταστρέφω τό μηχανισμό σκέψης των ανθρώπων, ώστε να βρεθούν στην καρδιά»².

Ο Ραζνίς πρότεινε τό 1988 μιά «μή πολιτική κυβέρνηση», επειδή, όπως ισχυρίσθηκε, οί πολιτικοί «θά οδηγούσαν τόν κόσμο στην καταστροφή»³. Κατά δημοσιογραφικές πληροφορίες, όπαδοί του Ραζνίς στή Γερμανία εκλέχθηκαν σε τοπικές βουλές μέσω των «Πράσινων»⁴.

7. Χάρε Κρίσνα.

Πρόκειται για την όργάνωση International Society for Krishna Consciousness - ISKCON (Διεθνής Έταιρία για τή συνείδηση του Κρίσνα), πού ιδρύθηκε στή δεκαετία του 1960 από τόν Ίνδο Abhay Charan De (1896-1977), πού τιμάται από τούς όπαδούς σαν ή «Αυτού θεϊκή Χάρη, A. C. Bhaktivedanta Swami Prabupada».

Οί όπαδοί λατρεύουν τόν Κρίσνα σαν την «άνωτατη προσωπική θεότητα» και αφιερώνουν στήν όργάνωση όλόκληρη τή ζωή τους. Συνείδηση του Κρίσνα σημαίνει «Νά σκέπτεσαι για τόν Κρίσνα, ... νά ψάλλεις... νά τρως, ... νά μιλάς... νά ελπίζεις». Οί όπαδοί όφείλουν απόλυτη ύποταγή στήν ίεραρχία τής όργάνωσης.

Καί ή όργάνωση αυτή έχει ιδρύσει δεκάδες παρακλάδια μέ διάφορα όνόματα,

πού ασχολούνται μέ τό διαλογισμό, τή γιόγκα, τίς βεδικές σπουδές κ. ά. Μερικά Όνόματα είναι:

«Bionik Bit Cookie Com.»,

«Radio ATMA»,

«Spiritual Skyliner» (Πνευματικός Ουρανοδρόμος)

Ο Άμερικανός Harikesa Visnupada, γκουρού των Χάρε Κρίσνα για τίς χώρες Γερμανία, Έλβετία, Αυστρία, Ουγγαρία, Πολωνία, Τσεχοσλοβακία, Γιουγκοσλαβία, Βουλγαρία, Ρουμανία, Σοβιετική Ένωση, Λίβανο, Αίγυπτο και Σκανδιναβία περιέλαβε τίς πολιτικές του αντιλήψεις στό βιβλίο Varnasrama - Manifest der Sozialen Vernunft, New York - Los Angeles - London - Vaduz - Bombay 1981. Οί αντιλήψεις αυτές βασίζονται στό σύστημα των καστών, πού θεμελιώνεται στή διδαχή του Κάρμα. Στό νέο κόσμο, πού θά δημιουργήσει ή όργάνωση σύμφωνα μέ τούς νόμους του Κρίσνα, κυβερνήτες θά είναι οί όνομαζόμενοι Vaisnava - Acaryas. Στόχος τους θά είναι νά επιβάλουν αυτό πού ό γκουρού αναφέρει σαν επιθυμία του θεού του:

«Ο άνώτατος Κύριος επιθυμεί την εισαγωγή του τέλειου κοινωνικού του συστήματος σαν θεμελιώδη μορφή τής ανθρώπινης κοινωνίας». Στή συνέχεια αναφέρεται ότι ό άπλός λαός θά νιώσει νά έλκύεται από τούς Acharya και θά τούς ακολουθει, επειδή «ένas λογικός άνθρωπος θά κατανοήσει ότι δεν ώφελείται τίποτα νά ταλαιπωρήσει τό περιορισμένο μυαλό του και νά αναπτύξει άλλες μεθόδους κατάταξης»⁵.

Κάτω από την πρώτη τάξη, των βραχμάνων, δρουν οί Ksatriyas σαν υπάλληλοι, στρατιώτες και αστυνομικοί και φροντίζουν νά φυλακίζουν κάθε αδιόρθωτο αντίπαλο του συστήματος. Οί πόλεις δεν πρόπει νά έχουν πάνω από 50.000 κατοί-

2. The Rajneesh Times 40/87, 3.10.1987, σ. 3.

3. Wiesbadener Kurier 8.4.1988

4. Haack, Uberscheidungen, σ. 9.

5. Varnasrama, σ. 81-83. F. W. Haack, Uberscheidungen, σ.10.

κους. Αν ξεπεραστεί ο αριθμός, τότε οι υπεράριθμοι μετακινούνται βίαια.

Όσοι ανήκουν στην κάστα των εμπόρων (Vaisyas) φροντίζουν για τις ανώτερες τάξεις και διοικούν την κατώτερη κάστα, των Sudras, πού αποτελούν το μεγαλύτερο τμήμα του πληθυσμού. Σύμφωνα με τη φύση τους πρέπει να βρίσκονται κάτω από την επίβλεψη κάποιου άλλου⁶. Όπως ορθά παρατηρεί ο F. W. Haack, η δημοκρατία δεν έχει εδώ καμία δυνατότητα. Αν το σύστημα αυτό επιβληθεί, ή συντριπτική πλειοψηφία της ανθρωπότητας δεν θα έχει πολιτικά δικαιώματα⁷.

8. Σαηεντόλοτζυ.

Η κίνηση αυτή χαρακτηρίζεται στο έξωτερο σάν «Εκκλησία της Σαηεντόλοτζυ» στη χώρα μας υπάρχει το «Κέντρο Έφηρμοσμένης Φιλοσοφίας Ελλάδος - Κ. Ε. Φ. Ε.»⁸ καθώς και το «Κέντρο Αθηνᾶ». «Μεσσίας» της κίνησης είναι ο Lafayette Ron Hubbard (1911-1986).

Καί ή οργάνωση αυτή λειτουργεί χρησιμοποιώντας πάνω από 100 παρακλάδια μέ διάφορα ονόματα και προσωπεία. Έτσι, έχει ιδρύσει οργάνώσεις πού πρός τά έξω φαίνονται πώς ασχολούνται μέ τή θρησκεία, τήν φιλοσοφία, τήν εκπαίδευση, τή θρησκευτική έλευθερία, τά ανθρώπινα δικαιώματα, τή μουσική, τόν άθλητισμό, τήν ψυχιατρική, τίς έπιστήμες κ. ο. κ. Παραθέτουμε ένδεικτικά μερικά ονόματα οργάνωσης της «Εκκλησίας της Σαηεντόλοτζυ», τά όποια είναι δυνατόν νά παρασύρουν πολλούς άνύποπτους πολίτες:

«Ακαδημία θρησκειῶν καί Έπιστημῶν» (Academy of Religions and Sciences).

6. Varnasrama, σ. 227.

7. Βλέπε καί: Α. Αλεβιζοπούλου, Ψυχοναρκωτικά.

8. Σημείωση δική μας. Μέ τίς δικ. άποφ. 7.380/1996 του Πρωτοδικείου καί 10.493/1997 του Έφετείου Αθηνῶν διατάχθηκε ή διάλυση του Κ.Ε.Φ.Ε. Συνεχίζει σήμερα νά λειτουργεί παράνομα ως «Εκκλησία της Σαηεντολογίας».

«Ένωμένοι Σχολαστικοί» (Allied Scholastics).

«ARC Μουσική» (ARC Music GmbH).

«Ένωση για τόν Σεβασμό των Πνευματικῶν Έλευθεριῶν» (Association pour le Respect des Libertes Spirituelles).

«Υπηρεσία Διοικητικῆς Ανάπτυξης» (Boom Management Services).

«Μορφωτικό Κέντρο Τοκετού» (Childbirth Education Center).

«Εκκλησία της Αμερικανικῆς Έπιστήμης» (Church of American Science).

«Εκκλησία θρησκευτικῆς θεολογίας» (Church of Religious Theology).

«Εκκλησία της Έπιστημονολογίας» (Church of Scientology).

«Εκκλησία Πνευματικῆς Μηχανικῆς» (Church of Spiritual Engineering).

«Εκκλησία της Νέας Πίστεως» (Church of the New Faith).

«Συμβούλιο για τήν Δημοσία Υγεία καί Ασφάλεια» (Committee on Public Health and Safety).

«Ένωση Ένδιαφερομένων Έπιχειρήσεων της Αμερικῆς» (Concerned Business Association of America).

«Δελφικό Σχολείο» (Delphian School).

«Οργάνωση Υπηρεσίας Ναυαρχίδας» (Flag Ship Service Organisation).

«Ένωση ενάντια στην Ψυχική Βιαιοπραγία» (Gesellschaft gegen psychiatrische Gewalt).

«Ένωση για τήν Ένίσχυση της θρησκευτικῆς Άνοχῆς καί των Διανθρωπίνων Σχέσεων» (Gesellschaft zur Forderung religioser Toleranz und zwischen-menschlicher Beziehungen).

«Γραφείον Φρουρού» (Guardian Office).

«Ομάδες Gung-Ho» (Gung-Ho Gruppen)

«Πληροφοριακός κύκλος θρησκειῶν» (Informations kreis fur Religionen)

«Ίνστιτούτο Έφηρμοσμένης Φιλοσοφίας» (Informationse reis fur Religionen).

9. Πιθανῶς καί άνησυχούντων(;) .

Η ΗΘΙΚΗ ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΗΘΟΣ

του Αρχιμ. Αύγουστίνου Γ. Μύρου, Δρ Θ.

(α' μέρος)

Οί όπαδοί τών αίρέσεων συνηθίζουν συστηματικά νά καυχώνται για τόν έναρετο βίο τών μελών τής «Όμολογίας» τους και συγχρόνως νά στιγματίζουν τά μέλη τής ιστορικής Έκκλησίας ως κατάφορτα από άμαρτίες και πάθη¹. Άρέσκονται, μάλιστα, άφ' ένός μέν νά μεγαλοποιούν τά λεγόμενα εκκλησιαστικά σκάνδαλα, άφ' έτέρου δέ νά προβάλλουν κάποια παραδείγματα ανθρώπων οί όποιοι δημόσια όμολογούν ότι

προσχωρώντας στην συγκεκριμένη «Όμολογία» τους αυτόματα άπαλλάχθηκαν από φοβερά πάθη, όπως τó πάθος του τσιγάρου, τών ναρκωτικών, του άλκοολισμού, τής σαρκολατρίας κ. ά.² Οί όμολογίες αυτές προβληματίζουν πολλούς και τους κάνουν νά διερωτώνται, μήπως στην συγκεκριμένη αίρεση ύπάρχει όντως ή άλήθεια.

Είναι μαρτυρημένο ότι κατά κανόνα ό έναρετος βίος συνδέεται με την άληθινή

1. Βλ. Μοναχής Αντωνίας, *Νεοπεντηκοστιανοί στην Ελλάδα*, σ. 50-60.

2. Βλ. τή στήλη, «Όμολογίες Χριστιανών» στην έφημερίδα τών Πεντηκοστιανών, *ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ*.

«Διεθνές Δίκτυο όργανωμένης διοικήσεως μέσω Ηλεκτρονικού Υπολογιστού» (International Network of Computer Organized Management - INCOMM).

«Διεθνές Έκπαιδευτικό Σχολείο» (International Training School).

«Έπιτροπή για την Προστασία του Πολίτη από την Κατάχρηση Προσωπικών Δεδομένων (Kommission zum Schutz des Burgers gegen Datenmissbrauch).

«Σύνδεσμος έναντίον τής διαφθοράς τής δικαιοσύνης» (Ligue Centre la Corruption de Justice).

«Συμβούλιο του Λονδίνου για την Πυρηνική Ακτινοβολία και Υγεία» (London Congress on Nuclear Radiation and Health).

«Διοίκηση Νέας Έποχής» (New Age Management).

«Ένεργούσα Τεχνολογία τής Νέας Έποχής» (New Era Acting Technology).

«Έκδόσεις Νέας Έποχής» (New Era Publications).

«Σωματεία Νέου Κόσμου» (New World Corps).

«Ράδιο Έλευθερία» (Radio Freiheit).

«Κέντρο Θρησκευτικής Τεχνολογίας» (Religious Technology Center - R.T.C.).

«Φορέας για την Ίδρυση μιās πολυομολογιακής βασικής Σχολής κατά τό παιδαγωγικό σχέδιο του Hubbard» (Tragerverein zur Grundung einer multikonfessionellen Grundschule mit padagogischem Konzept nach. Hubbard).

«Ένωση στρατευμένων Διευθυντών» (Verband engagierter Manager - VEM).

«Ένωση στρατευμένων Όδοντιάτρων» (Verband engagierter Zahnarzte).

«Ένωση Υπευθύνων Καταστηματαρχών» (Verband Verantwortungsbewusster Geschäftsleute - V.V.G.).

«Ένωση για Έξανθρώπιση Θρησκευτικό-Ίδεολογικών Διαμαχών» (Vereinigung zur Humanisierung religios - ideologischer Konflikte).

«Κέντρο για άτομική και άποτελεσματική μάθηση» (Zentrum fur individuelles und effektives Lernen).

(Συνέχεια στό έπόμενο).

πίστη καὶ ἡ ἁμαρτωλὴ διαγωγὴ μὲ τὴν πλανημένη πίστη. Αὐτὸ τὸ ἐδίδαξεν ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς μὲ τὸν λόγο του: «πᾶς ὁ φαῦλα πράσων μισεῖ τὸ φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς... ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς»³. Τὴν ἴδια ἀλήθεια ὑπενθυμίζει μὲ ἄλλη διατύπωση καὶ ὁ ἅγιος Χρυσόστομος, ὁ ὁποῖος γράφει ὅτι «ἐὰν ἡ πίστη χωρὶς τὸν ἐνάρετο βίον δὲν ἔχει καμμία ἀξία, πολὺ περισσότερο ἰσχύει τὸ ἀντίστροφο»⁴.

Ὁ προβληματισμὸς, ὅμως, γιὰ τὸ ἂν καὶ πῶς συνδέεται ἡ πίστη μὲ τὸν ἐνάρετο ἢ ἁμαρτωλὸ βίον αὐτῶν ποὺ τὴν ὑποστηρίζουν, ὀφείλεται κυρίως στὴν ἄγνοια ποὺ ἔχουν οἱ πολλοὶ γιὰ τὸ ἀκριβὲς περιεχόμενον τῆς ἀρετῆς. Αὐτὴ ἡ ἄγνοια δημιουργοῦσε τὸν ἴδιο ἀκριβῶς προβληματισμὸ καὶ στοὺς ἀνθρώπους τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων, σὲ σχέση τότε μὲ τοὺς εἰδωλολάτρες. Μᾶς τὸν μεταφέρει ἀνάγλυφα ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἀπὸ τὴν ἐποχὴ του (τέλη 4^{ου} αἰ. μ. Χ.): «Τι λοιπόν, λένε οἱ πολλοί, δὲν ὑπάρχουν καὶ χριστιανοὶ ποὺ ἐπιτελοῦν ἔργα ἁμαρτωλά, ἀλλὰ καὶ εἰδωλολάτρες ποὺ ζοῦν ἐνάρετα;»⁵.

Στὸν προβληματισμὸ αὐτὸ ἀπαντᾷ ἄμεσα ὁ ἴδιος ὁ οἰκουμενικὸς διδάσκαλος, ἀξιοποιώντας τὴν βασικὴ θεολογικὴ ἀρχὴ τῆς διακρίσεως. Διακρίνει δηλαδὴ δύο εἰδῶν ἀρετέες· τὴν πνευματικὴ ἀρετὴ, αὐτὴν ποὺ ἐμφανίζεται ὡς καρπὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ τὴν φυσικὴ ἀρετὴ, αὐτὴν ποὺ ἔχουν λάβει ὅλοι οἱ ἄνθρωποι μὲ τὴν δημιουργία τους ἀπὸ τὸν Θεό. «Κι ἐγὼ γνωρίζω, λέγει, ὅτι ὑπάρχουν χριστιανοὶ ποὺ ζοῦν μὲ φανλότητα. Ἐὰν ὅμως ὑπάρχουν εἰδωλολάτρες ποὺ ζοῦν ἐνάρετα αὐτὸ ἀκόμη δὲν τὸ ἔχω διαπιστώσει μὲ βεβαιότητα. Βέβαια, μὴ μοῦ μιλάς γιὰ αὐτοὺς ποὺ εἶναι ἀπὸ τὴ φύση τους ἐπιεικεῖς καὶ κόσμιοι, διότι αὐτὸ στὴν πραγματικότητα δὲν εἶναι ἀρετὴ. Ἀντίθετα, μίλησέ μου γιὰ

ἐκεῖνον ποὺ ἀντιμετωπίζει στὸν βίον του τὰ πάθη καὶ γνωρίζει νὰ φιλοσοφῇ... Οὔτε πάλι νὰ μοῦ προβάλης ὡς ἐπιχείρημα ὅτι ὁ τάδε εἰδωλολάτρης ζῆ μὲ σωφροσύνη καὶ δὲν ἀρπάζει τὰ ἀγαθὰ τῶν ἄλλων, διότι δὲν εἶναι μόνον αὐτὰ ποὺ συνιστοῦν τὴν ἀρετὴ. Διότι, ποιὸ τὸ ὄφελος γιὰ κάποιον ποὺ τὰ ἔχει ὅλα αὐτά, ἀλλὰ παραμένει δοῦλος τῆς κενοδοξίας καὶ ὑπολογίζοντας τὴν συντροφιά τῶν φίλων του παραμένει στὴν πλάνη; Αὐτὸ σίγουρα δὲν εἶναι δεῖγμα καλοῦ βίου, διότι ὁποῖος εἶναι δοῦλος τῆς δόξης δὲν εἶναι λιγώτερο ἀπαράδεκτος ἀπὸ ἐκεῖνον ποὺ πορνεύει»⁶. Σὲ ἄλλο δὲ σημειῶ σημειῶνει: «Καὶ ἀπὸ ποῦ θὰ προέλθῃ ὁ τέλειος (ἐνάρετος) βίος; Ἀπὸ πουθενὰ ἄλλου, παρὰ μόνον ἀπὸ τὴν θεία ἐνέργεια. Πῶς τότε ἐξηγεῖται ὅτι ὑπάρχουν καὶ εἰδωλολάτρες μὲ ἐνάρετο βίον; Ἐκεῖνοι, ἂν τελικὰ ὑπάρχουν τέτοιοι, ὑπάρχουν εἴτε ἐκ φύσεως, εἴτε ἀπὸ κενοδοξία»⁷.

Μελετώντας προσεκτικὰ καὶ βαθύτερα τὰ παραπάνω κείμενα παρατηροῦμε, ὅτι γιὰ νὰ ἀπαντήσῃ ὁ ἱερός πατήρ στὸ ἐρώτημα, ποὺ τίθεται ἀπὸ τοὺς πολλοὺς, ξεκινᾷ ἀπὸ τὸν προσδιορισμὸ τῆς ἀρετῆς.

Εἶναι γνωστὸ, ὅτι ἡ ἀρετὴ ὡς ἐννοία ἀποτελεῖ βασικὸ γνῶρισμα τόσον τοῦ ἡθους ὅσον καὶ τῆς ἠθικῆς⁸, ἀλλὰ στὴν κάθε μία περίπτωση διαφοροποιεῖται ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενο καὶ τὴν ποιότητά της. Αὐτὸ τὸ γνωρίζει πολὺ καλὰ ὁ ἅγιος Χρυσόστομος καὶ γι' αὐτὸ ὁμιλεῖ ἔχοντας ὡς δεδομένη τὴν ὑπαρξὴ δύο εἰδῶν ἀρετῆς· τῆς φυσικῆς ἀρετῆς τῶν ἠθικῶν συστημάτων, ποὺ εἶναι κατὰ σχῆμα ἀρετὴ, καὶ τῆς πνευματικῆς ἀρετῆς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡθους, ποὺ εἶναι ἡ ὄντως ἀρετὴ⁹.

6. Αὐτόθι.

7. Εἰς Πράξ. 47,3· PG 60,331.

8. Ὁρησκεντικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία, τ. 6, λ. «Ἠθικὴ».

9. Βλ. καὶ Διαδόχου Φωτικῆς, «Λόγος ἀσκητικός», 34, Φιλοκαλία, τ. 1, σ. 244, «Ἄλλη ἐστὶν ἡ ἀγάπη τῆς ψυχῆς ἢ φυσικὴ καὶ ἄλλη ἢ ἐκ τοῦ ἁγίου Πνεύματος αὐτὴ προγινόμενη. Ἡ μὲν γὰρ καὶ ἐκ τῆς ἡμετέρας, ὅτε θέλομεν,

3. Ἰω. 3,20-21.

4. Εἰς Α' Τιμ. 5,2· PG 62,528.

5. Εἰς Ἰω. 28,2· PG 59,164.

Σύμφωνα με αυτή την διάκριση δὲν ἔχουν πραγματικὴ ἀρετὴ ἐκεῖνοι ποὺ ἀπλῶς διαθέτουν διάφορα φυσικὰ χαρίσματα. Ἀρετὴ ἔχουν ἐκεῖνοι ποὺ παλεύουν μὲ τὰ πάθη καὶ τὰ νικοῦν. Κι αὐτὸ τὸ ἐπιτυγχάνουν μὲ τὴν θεία χάρη, ἡ ὁποία προσφέρεται ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα μὲ τὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας. «Τὰ ἅγια Μυστήρια εἶναι αἱ πηγαὶ τῶν ἁγίων ἀρετῶν, αἱ δὲ ἅγιοι ἀρεταὶ καρποὶ τῶν ἁγίων Μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας, διότι ἐξ αὐτῶν γεννῶνται, δι' αὐτῶν ἀναπτύσσονται καὶ τρέφονται καὶ ζοῦν, δι' αὐτῶν τελειοποιῶνται καὶ αἰωνίζονται»¹⁰.

Οἱ παρατηρήσεις αὐτὲς μᾶς βοηθοῦν νὰ διακρίνουμε τὰ κύρια γνωρίσματα τῆς πνευματικῆς ἀρετῆς.

Τὸ ἓνα εἶναι ἡ προέλευσή της ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα καὶ ἡ προσφορὰ της ἀπ' αὐτὸ μόνον στὸν ἀναγεννημένο καὶ συνδεδεμένο μὲ τὰ πραγματικὰ Μυστήρια τῆς μιᾶς Ἐκκλησίας, μὲ τὰ ὁποῖα προσφέρεται ἡ θεία χάρις. Πρόκειται γιὰ τὴν ἀρετὴν ποὺ ὁ ἀπόστολος Παῦλος τὴν ὀνομάζει «καρπὸν τοῦ Πνεύματος»¹¹. Στὸ σημεῖο αὐτὸ εἶναι ἐνδιαφέρουσα καὶ ἡ ἄλλη παρατήρηση τοῦ ἁγίου Χρυσόστομου ὅτι «μᾶς εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ἄνωθεν ἐνίσχυση καὶ διδασκαλία, γιὰ νὰ βαδίσουμε τὸν δρόμο ποὺ ὁδηγεῖ στὴν ἀρετὴ»¹².

Τὸ δεύτερο γνώρισμά της εἶναι ἡ ἐλεύθερη συνέργεια τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ ἐκφράζεται μὲ τὴν ἐνσυνείδητη ἀποδοχὴ τῆς θείας ἐνεργείας καὶ τὴν προσωπικὴ συμμετοχὴ στὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν παθῶν.

συμμέτρως κινεῖται θελήσεως· διόπερ καὶ εὐχερῶς ὑπὸ τῶν πονηρῶν πνευμάτων, ἡνίκα μὴ βία κρατῶμεν τῆς ἑαυτῶν προαιρέσεως, διαρπάσσεται. Ἡ δὲ τοσοῦτον ἐκκαίει τὴν ψυχὴν πρὸς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ὥστε πάντα τὰ τῆς ψυχῆς μέρη τῆ τοῦ Θεοῦ πόθου ἀλαλήτω ἐγκολλᾶσθε χρηστότητι, ἐν ἀπειρῶ τινὶ ἀπλότῃ διαθέσεως. Ἐγκύμων γὰρ ὡσπερ ὁ νοῦς τότε ὑπὸ τῆς πνευματικῆς ἐνεργείας γινόμενος, πηγὴν τινα ἀγάπης καὶ χαρᾶς ἀναβλύζει».

10. π. Ιουστίνου Πόποβιτς, Ἄνθρωπος καὶ Θεάνθρωπος, σ. 90.

11. Γαλ. 5,22.

12. Αγ. Χρυσόστομου, Εἰς τὸν ΡΜΒ Ψαλμόν, ΡΓ 55,456.

Ἐνάρετος πνευματικὰ δὲν εἶναι αὐτὸς ποὺ ἀπλῶς εἶναι ἀπαλλαγμένος ἀπὸ κάποιου πάθος κατὰ φυσικὴ ἀκολουθία, ἀλλ' αὐτὸς ποὺ ἐλεύθερα ἀγωνίστηκε ἐπικαλούμενος τὴν θεία χάρη καὶ ἔτσι κατώρθωσε νὰ ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὸ πάθος. Ὅπως τὸ διατυπώνει σὲ ἄλλη περίπτωση ὁ οἰκουμενικὸς διδάσκαλος, «Ὅσοι ἀγάπησαν μὲ πολὺ πόθο τὸν τρόπο σκέψεως καὶ ζωῆς, ποὺ περιέχεται στὴν καινὴ διδαχὴ τοῦ Χριστοῦ δὲν ἔγιναν ἔτσι μὲ τὸν φόβο καὶ τὸν τρόμο, οὔτε μὲ τὴν ἀπειλὴ καὶ τὴν τιμωρία, ἀλλὰ μὲ τὴν θεία ἀγάπη καὶ τὸν ζωντανὸ πόθο γιὰ τὸν Θεό. Καὶ δὲν χρειάσθηκαν οὔτε προστάγματα, οὔτε ἐντολὲς καὶ νόμους, γιὰ νὰ ἀκολουθήσουν τὴν ἀρετὴν καὶ νὰ ἀποφύγουν τὴν κακία, ἀλλὰ ὡς τέκνα εὐγενικῆς καταγωγῆς καὶ ἐλεύθερα καὶ ἔχοντας ἐπίγνωση τῆς ἀξίας τους, χωρὶς κανένα φόβο καὶ καμμία τρομοκρατία, ἀπὸ μόνοι τους πορεύθηκαν πρὸς τὴν ἀρετὴν»¹³.

Τὸ τρίτο, τέλος, γνώρισμα τῆς πνευματικῆς ἀρετῆς, κατὰ τὸν ἅγιο Χρυσόστομο, εἶναι ἡ καθολικότητά της. Πράγματι ἐνάρετος δὲν εἶναι αὐτὸς ποὺ κατέχει μία ἢ καὶ περισσότερες ἀρετέες, ἀλλὰ ἐκεῖνος ποὺ στολιζέται μὲ ὅλες τὶς ἀρετέες, διότι ποῖα εἶναι ἡ ἀξία γιὰ κάποιον νὰ σωφρονεῖ καὶ νὰ ἐλεεῖ, ἀλλὰ νὰ εἶναι συγχρόνως γεμᾶτος ἀπὸ ἐγωϊσμό καὶ φιλοδοξία; Τὴν ἀλήθεια αὐτὴ τὴν διατυπώνει καὶ πάλι γενικώτερα ὁ ἅγιος πατήρ μὲ ἀφορμὴ τὴν ἐρμηνεία τῶν Μακαρισμῶν. «Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ...»¹⁴ «Καθαροὺς ἐδῶ ὀνομάζει αὐτοὺς ποὺ ἔχουν τὴν καθολικὴν ἀρετὴν καὶ ἔχουν καθαρὴ τὴν συνείδησή τους ἀπὸ κάθε πονηρὸ καὶ ὄχι ἀπλῶς αὐτοὺς ποὺ ζοῦν μὲ σωφροσύνη... ἐπειδὴ εἶναι πολλοὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἐλεοῦν μὲν καὶ δὲν ἀρπάζουν, οὔτε εἶναι πλεονέ-

13. Ἁγίου Χρυσόστομου, Εἰς τὸ, Ἐχοντες τὸ αὐτὸ πνεῦμα, 2,6· ΡΓ 51,286. Πρβλ. καὶ Ἁγίου Βασιλείου, Ὅτι οὐκ ἔστιν αἴτιος τῶν κακῶν ὁ Θεός, 7, ΡΓ 31,345, «Ἀρετὴ δὲ ἐκ προαιρέσεως καὶ οὐκ ἐξ ἀνάγκης γίνεται».

14. Εἰς Ματθ. 5, 8.

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΔΗΘΕΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

του κ. Κωνσταντίνου Χολέβα¹,
πολιτικού ἐπιστήμονος.

(α' μέρος)

Σεβαστέ μου πάτερ, κυρίες και κύριοι,
ἀγαπητοί φίλοι.

Μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ ἔρχομαι καὶ πάλι κοντά σας νὰ συζητήσουμε θέματα τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται στὴν ἑλληνορθόδοξη παράδοσή μας, στὴν παιδεία μας, στὴν Ἐκκλησία μας, στὴν κοινωνία μας καὶ τὸ θέμα μας εἶναι, ὅπως τό ἔχουμε ὀρίσει, τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν καὶ τὰ δῆθεν προσωπικὰ δεδομένα. Θὰ μιλήσουμε, λοιπόν, γιὰ τὴ σημασία αὐτοῦ τοῦ μαθήματος, γιὰ τὸν ρόλο πὸν παίζει στὴν παιδεία τὴν ἑλληνική, ἀλλὰ καὶ στὴν Εὐρώπη. Θὰ σᾶς πῶ τί γίνεται καὶ στὴν Εὐρώπη, διότι ἐξ ἀρχῆς πρέπει νὰ πούμε ὅτι σχεδὸν σε ὅλες τὶς χώρες τῆς Εὐρώπης, τὸ μάθημα αὐτὸ διδάσκεται, μὲ διαφορετικούς τρόπους σε κάθε χώρα. Θὰ ἐξηγήσουμε ὅτι ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση δὲν ἔχει καμιά ὁδηγία, καμιά ντιρεκτίβα σχετικὰ με τὸ μάθημα καὶ πολλὰ φορὲς

ὀρισμένοι ψεύδονται ὅταν ἐπικαλοῦνται τὴν Εὐρώπη. Θὰ μιλήσουμε με κάπως περισσότερες λεπτομέρειες σχετικὰ καὶ με τὶς τελευταῖες ἐξελίξεις, με ὀρισμένες ἐγκυκλίους τοῦ Ὑπουργείου καὶ ὀρισμένες παρεμβάσεις τοῦ Συνηγόρου τοῦ Πολίτη, πὸν ἀρχίζω νὰ φοβοῦμαι ὅτι εἶναι συνηγορος, ὄχι τοῦ πολίτη, ἀλλὰ τῶν ὀλίγων, δὲν ξέρω ποιῶν, δὲν ξέρω πόσοι πολῖτες τὸν ἔχουμε ἐξουσιοδοτήσει νὰ συνηγορεῖ ὑπὲρ ἡμῶν, πάντως ἐμένα δὲν με ἐκφράζει καὶ νομίζω πολλοὺς ἄλλους πολῖτες δὲν ἐκφράζει.

Ἄς ξεκινήσουμε νὰ πάρουμε τὰ πράγματα ἀπὸ τὴν ἀρχή. Ἀπὸ τὸ 1995 καὶ 1998, με δύο ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, πὸν εἶναι τὸ ἀνώτατο δικαστήριο ἀκυρωτικό, ὅπως λέμε- ἐκεῖ πὸν προσφεύγουν οἱ πολῖτες ἐναντίον τῆς διοικήσεως, ἐναντίον ἀποφάσεων τοῦ Δημοσίου- με ἀποφάσεις, λοιπόν, αὐτοῦ τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου, εἶχε καθιερωθεῖ ὅτι τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν πρέπει νὰ εἶναι ὑποχρεωτικό, διότι καὶ τὸ Σύνταγμά μας προβλέπει τὴ θρησκευ-

1. Απομαγνητοφωνημένη ὁμιλία τοῦ στό Σεμινάριο Ὁρθοδόξου Πίστεως, πὸν γίνεται κάθε Κυριακὴ στό Ἐνοριακὸ Κέντρο τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίας Παρασκευῆς, τοῦ ὀμωνύμου προαστείου, ἀπὸ 11.30' π.μ. ἔως 1 μ.μ.

κτες, ἀλλὰ πορνεύουν καὶ ἀσελγαίνουν· πρόσθεσε αὐτὸ γιὰ νὰ δείξη ὅτι δὲν ἀρκεῖ τὸ πρότερον»¹⁵.

15. PG 57, 226. Πρὸβλ. καὶ Διαδόχου Φωτικῆς, *Λόγος ἀσκητικός*, 42, Φιλοκαλία, τ. 1, σ. 246-247: «Ὡσπερ γὰρ ἀνθρώπου οἰονδήποτε τῶν λεπτοτάτων ἀφαιρεθὲν μελῶν, τὸ πᾶν τοῦ ἀνθρώπου, ἀν βραχὺ ἢ τὸ λειπόμενον τοῦ σχήματος ἄλυπον ἀπεργάζεται οὕτω καὶ μιᾶς παραμελῶν ἀρετῆς, ὄλην ὡς οὐκ οἶδα τὴν τῆς ἐγκρατείας ἀφανίζει ἐνδρέπειαν».

Μὲ βάση ὄλα τὰ παραπάνω δεδομένα τίθεται ἐπιτακτικὸ τὸ ἐρώτημα: Διαθέτει αὐτὰ τὰ γνωρίσματα ἡ ἀρετὴ, ὅπως τὴν ἀντιλαμβάνονται τὰ ποικίλα αἰρετικὰ συστήματα; Τὴν ἀπάντηση στό ἐρώτημα αὐτὸ θὰ ἐπιχειρήσουμε νὰ τὴν δώσουμε στὴν συνέχεια.

(Συνέχεια στό ἐπόμενο).

τική συνείδηση να καλλιεργείται από την παιδεία. Γενικότερα ή ελληνική πολιτεία, τὸ κράτος αὐτὸ ὅταν λευτερώθηκε, λευτερώθηκε ἀπὸ ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι πίστευαν πρῶτα ἀπ' ὅλα στοῦ Χριστοῦ τὴν πίστη καὶ μετὰ στὴν ἐλευθερία τῆς πατρίδος. Μὲ βάση, λοιπόν, τὶς διατάξεις τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν νόμων, ἔκρινε τὸ Συμβούλιο Ἐπικρατείας ὅτι πρέπει τὸ μάθημα νὰ διδάσκεται τοῦλάχιστον δύο ὥρες τὴν ἐβδομάδα, ὄχι λιγότερο σὲ κάποιες τάξεις πὺν διδάσκεται μία ὥρα μόνο θὰ ἔλεγα ὅτι εἶναι παράνομο αὐτό- ἐν πάση περιπτώσει, καὶ ἔλεγε ἐπίσης τὸ Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας ὅτι τὸ μάθημα πρέπει νὰ βασίζεται στὴν ὀρθόδοξη πίστη καὶ παράδοση, καὶ γι' αὐτὸ τὸ λόγο, ἐπειδὴ θὰ εἶναι ὀρθόδοξο μάθημα, θὰ πρέπει νὰ δίνουμε τὸ δικαίωμα σὲ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἄλλων θρησκευμάτων νὰ ἀπαλλάσσονται ἀπὸ τὸ μάθημα. Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, λοιπόν, εἶχε ῥυθμιστεῖ. Ὑπῆρχε καὶ μία ἐγκύκλιος τοῦ 2002, ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας τοῦ Ἰουνίου τοῦ 2002 πὺν ξεκαθάριζε ὅτι ὁ ἀπαλλασσόμενος θὰ πρέπει νὰ δηλώνει ὅτι δὲν εἶναι χριστιανὸς ὀρθόδοξος. Αὐτὴ ἢ ἐγκύκλιος ἴσχυε καὶ μέχρι τὸ καλοκαίρι, μέχρι τὸ καλοκαίρι τοῦ 2008 καὶ ἔλεγε ὅτι εἴτε ὁ μαθητὴς ὁ ἴδιος, ἢν εἶναι ἐνήλικος, εἴτε οἱ γονεῖς του πρέπει νὰ δηλώνουν ἀπλῶς ὅτι δὲν εἶναι χριστιανὸς ὀρθόδοξος. Ὅπως καταλαβαίνετε, μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο δὲν ὑπεχρεοῦτο κανεὶς ἀπαλλασσόμενος νὰ δηλώνει τὸ θρησκευμᾶ του. Δὲν ὑπῆρχε θέμα προσωπικῶν δεδομένων. Δὲν ἐκαλεῖτο κανεὶς, δὲν ἐπιέζετο κανεὶς νὰ πεῖ «εἶμαι μουσουλμάνος» ἢ «εἶμαι ἄθεος» ἢ κάτι ἄλλο. Ἐδήλωνε ἀπλῶς ὅτι «δὲν εἶμαι χριστιανὸς ὀρθόδοξος». Καὶ ἔτσι ἴσχυε νομικᾶ καὶ νομοθετικᾶ τὸ ζήτημα τῆς ἀπαλλαγῆς. Ἐπίσης, δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἐκπλήσσει τὸ θέμα τῆς ἀπαλλαγῆς διότι ἐγὼ θυμᾶμαι καὶ ἀπὸ συγγενεῖς μου παλαιότερων δεκαετιῶν,

πὺν πῆγαιναν σχολεῖο στὴν δεκαετία τοῦ '20 καὶ τοῦ '30, ὅτι ὅταν ἔκαναν τὰ Θρησκευτικά, ὑπῆρχαν μία-δύο μαθήτριες ἄλλου θρησκευμᾶτος, οἱ ὁποῖες ἔφευγαν ἀπὸ τὸ μάθημα. Ἐπομένως, ἐφόσον θέλουμε, καὶ ἢ νομοθεσία μας ἐπιβάλλει τὸ μάθημα νὰ βασίζεται στὴν ὀρθόδοξη πίστη καὶ παράδοση, εἶναι λογικὸ κάποιον νὰ ἀπαλλάσσονται.

Τὸ πρόβλημα πὺν ξεκίνησε ἐφέτος, ξεκινᾶει ὡς ἐξῆς. Ἐνῶ μέχρι τώρα ὁ ἀπαλλασσόμενος δήλωνε –οἱ γονεῖς ἐδήλωναν «τὸ παιδί μου δὲν εἶναι ὀρθόδοξος χριστιανός», ἄρα «ζητῶ ἀπαλλαγῆ», τὸ καλοκαίρι, τὸν Ἰούλιο, ὑπὸ τὴν πίεση τοῦ Συνηγόρου τοῦ Πολίτη, ἐμφανίστηκαν τρεῖς ἐγκύκλιοι τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας πὺν δημιούργησαν μιᾶ σύγχυση. Ἰδιαίτερος ἢ πρώτη ἐγκύκλιος δημιούργησε σύγχυση, τῆς 10^{ης} Ἰουλίου τοῦ 2008, πὺν ἔλεγε ὅτι ὁ ἀπαλλασσόμενος ἀπλῶς θὰ ἀναφέρει ὅτι ἐπιθυμῶ νὰ ἀπαλλαγῆ χωρίς νὰ δηλώνει τὸ λόγο τῆς συγκεκριμένης ἐπιλογῆς. Ἐνῶ λοιπόν μέχρι τώρα ἔπρεπε νὰ γράφει ὁ ἀπαλλασσόμενος «δὲν εἶμαι ὀρθόδοξος χριστιανός», ἄρα τὸ μάθημα ἦταν ὑποχρεωτικὸ γιὰ τοὺς ὀρθοδόξους, με τὴ νέα ἐγκύκλιο τοῦ Ἰουλίου τοῦ 2008 δημιουργήθηκε ἢ αἴσθηση, ἢ ἐντύπωση, ὅτι ὁποιοσδήποτε μπορεῖ νὰ ἀπαλλαγῆ, ἀκόμη καὶ ὁ ὀρθόδοξος χριστιανός. Ἡρθαν ἄλλες δύο ἐγκύκλιοι τοῦ Ὑπουργείου. Ἡ τρίτη θὰ ἔλεγα ἦταν καλύτερη, ἦταν πιὸ σαφῆς, ἢ τρίτη ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου πὺν ἔλεγε ὅτι τὸ μάθημα εἶναι ὑποχρεωτικὸ γιὰ τοὺς ὀρθοδόξους καὶ ἢ κείνοι πὺν ἀπαλλάσσονται εἶναι οἱ ἐτεροδόξοι καὶ οἱ ἀλλόθρησκοι καὶ ἔβαλε κάπως τὰ πράγματα σε μία σειρά. Ἐπίσης, ἢ δεύτερη ἐγκύκλιος ἔλεγε κάτι χρησιμο πὺν ἔπρεπε νὰ γίνεῖ –μέχρι τώρα δὲν εἶχε γίνεῖ– ὅτι καὶ οἱ ἀπαλλασσόμενοι θὰ ἔχουνε ὑποχρεωτικᾶ σε μία ἄλλη τάξη κάποιο μάθημα. Αὐτὴ ἢ δεύτερη ἐγκύκλιος πρέπει νὰ πῶ ὅτι εἶναι ἔνα καλὸ βῆμα, ὅτι αὐτοὶ πὺν ἀπαλλάσ-

σονται νὰ μὴν παίζουν μπάλα στὴν αὐλὴ, διότι ὅπως καταλαβαίνετε, μέχρι τώρα τὸ δικαίωμα τῆς ἀπαλλαγῆς θὰ μπορούσε νὰ χρησιμοποιηθεῖ γιὰ λόγους πονηρῶν. Δηλαδή π.χ. νὰ βάζει κάποιος λυκειάρχης, ἂν εἶχε κακὴ πρόθεση, τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν τὴν ἕκτη ἢ τὴν ἑβδόμη ὥρα με ἀποτέλεσμα πολλὰ παιδιά πού ἤθελαν νὰ πᾶνε στὸ φροντιστήριον νὰ δηλώνουν «ἐγὼ ἀπαλλάσσομαι» γιὰ κάποιους λόγους, καὶ νὰ πηγαίνουν στὸ φροντιστήριον ἢ νὰ πηγαίνουν στὴν αὐλὴ νὰ παίζουν μπάλα ἢ νὰ πηγαίνουν σπῖτι τους νωρίτερα. Με τὴ νέα αὐτὴ ἐξέλιξη, πού πίεσε βέβαια καὶ ἡ Ἐκκλησία μας καὶ πιέζουμε συνέχεια -ἡ Ἱερά Σύνοδος, ἡ Πανελλήνια Ἑνωσις Θεολόγων, ὅλοι πιέζουν- με τὴ νέα ἐξέλιξη τοῦλάχιστον καλύφθηκε αὐτὸ τὸ ζήτημα, ὅτι ἐκεῖνοι πού ζητοῦν ἀπαλλαγὴ θὰ πρέπει νὰ τὸ κάνουν πραγματικὰ γιὰ συνειδησιακοὺς λόγους καὶ θὰ μπαίνουν σὲ μιὰ ἄλλη τάξη δίπλα ὅπου θὰ κάνουν ἢ μάθημα ἑλληνικῶν, ἐπειδὴ οἱ περισσότεροι εἶναι ἀλλοδαποὶ καὶ ἔχουν πρόβλημα στὰ ἑλληνικά, ἢ κάποιο ἄλλο μάθημα. Ἄρα, τοῦλάχιστον ἀντιμετωπίστηκε τὸ πρόβλημα νὰ μὴν εἶναι ἡ ἀπαλλαγὴ κίνητρο, ὅπως λένε τὰ παιδιά μας, γιὰ λούφα, νὰ μὴν εἶναι ἡ ἀπαλλαγὴ κίνητρο γιὰ νὰ πάει κανεὶς σπῖτι του ἢ νὰ παίξει μπάλα, ἀλλὰ νὰ ξέρει ὁ ἀπαλασσόμενος ὅτι πρέπει σοβαρὰ νὰ ἀποφασίσει ὅτι πράγματι γιὰ συνειδησιακοὺς λόγους, ἐπειδὴ εἶναι ἀλλόδοξος ἢ ἀλλόθρησκος, νὰ ἀπαλλαγεῖ ἀπ' τὸ μάθημα καὶ θὰ πάει νὰ κάνει ἕνα διπλανὸ μάθημα. Βεβαίως, στὴν πράξη βλέπουμε ὅτι καὶ πάρα πολλοὶ μαθητὲς καὶ μαθήτριες ἄλλων θρησκευμάτων εἴτε χριστιανικῶν ὁμολογιῶν εἴτε μὴ χριστιανικῶν ἀντιλήψεων, παραμένουν μέσα στὸ μάθημα γιὰ διαφόρους λόγους. Ὑπάρχουν πάρα πολλοὶ ἀλλοδαποὶ πού ζητοῦν νὰ μείνουν μέσα στὸ μάθημα γιὰ νὰ ἐνημερωθοῦν ποιὸς εἶναι ὁ πολιτισμὸς τῆς Ἑλλάδος, τῆς χώρας στὴν ὁποία ζοῦν.

Ὑπάρχουν περιπτώσεις ἀνθρώπων προερχομένων κυρίως ἀπὸ γειτονικὲς βαλκανικὲς χώρες, οἱ ὁποῖοι πέρασαν ἀπὸ τὸ κομμουνιστικὸ καθεστῶς, ἀθεϊστικὸ καθεστῶς, δὲν ἀνήκουν σε κάποια συγκεκριμένη πίστη, καὶ λένε θὰ μείνουμε μέσα ἐφόσον ζοῦμε στὴν Ἑλλάδα, νὰ ξέρουμε τί εἶναι ὁ Χριστός, τί εἶναι ἡ Παναγία, τί διδάσκουν, τί γιορτάζουν οἱ Ἕλληνες τὸ Πάσχα, τὰ Χριστούγεννα. Ὅπως ὑπάρχει τὸ δικαίωμα καὶ γιὰ τὸν ὁποιοδήποτε νὰ παραμείνει καὶ νὰ παρακολουθεῖ χωρὶς νὰ σημαίνει ὅτι θὰ τοῦ κάνουμε διὰ τῆς βίας κάποια πλύση ἐγκεφάλου. Μάλιστα πρὶν ἀπὸ δύο χρόνια μοῦ ἀνέφεραν τὸ ἑξῆς: Σ' ἕνα χωριὸ τῆς Πρέβεζας ὑπῆρχε ἕνα κοριτσάκι ἀπὸ τὴν Ἀλβανία πού πηγαινε στὴν Στ' Δημοτικῶν καὶ τὸ ὁποῖο δὲν εἶχε κάποια πίστη συγκεκριμένη ἀπ' τὴν οἰκογένειά του, ἦταν μιὰ οἰκογένεια ἀνθρώπων ἄνευ θρησκευτικῶν πεποιθήσεων- δὲν θὰ ἔλεγα ἄθεοι γιὰτι πάντα ὁ ἄνθρωπος μέσα του κάπου πιστεύει- ἀλλὰ πάντως ἄνθρωποι μὴ θρησκευόμενοι. Τὸ κοριτσάκι αὐτὸ ἐντυπωσιάστηκε φαίνεται, καὶ ἡ δασκάλα ἢ ὁ δάσκαλος ἐξηγοῦσε πολὺ ὠραῖα τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν, στὴν Στ' Δημοτικῶν. Κάποια μέρα γύρισε στὸ σπῖτι καὶ λέει στοὺς γονεῖς «κοιτάξτε, ἔμαθα γιὰ τὸν Χριστό, γιὰ τὴν Παναγία, γιὰ τὰ θαύματα, γιὰ τοὺς ἁγίους, ὅλα αὐτὰ, δὲν εἶναι ἁμαρτία ἐμεῖς νὰ εἴμαστε ἀβάπτιστοι»; Καὶ παρέσυρε ἕνα παιδάκι δώδεκα χρονῶν ὅλη τὴν οἰκογένειά του, με τὴν καλὴ ἔννοια, ἐνέπνευσε τὴν οἰκογένεια καὶ βαφτίστηκαν καὶ οἱ γονεῖς, καὶ τὰ παιδιά. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ὡς νεοφώτιστοι ἔχουν τὴ χαρὰ νὰ δηλώνουν ὅτι βαπτίστηκαν σε μεγάλη σχετικὰ ἡλικία, εἰδικὰ οἱ γονεῖς, με συνειδητὴ ἐπιλογή. Βλέπετε πῶς τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν, ἔστω κι ἂν μερικὲς φορὲς διαμαρτυρόμαστε ὅτι δὲν διδάσκεται σωστὰ ἢ κάποια βιβλία δὲν εἶναι τὰ καλύτερα δυνατά, καὶ πάλι μπορεῖ νὰ εἶναι μιὰ μορφή ἱεραποστολῆς

μέσα στην κοινωνία μας. Ακόμη και αυτά τα λίγα όσα λέει ο δάσκαλος ή η δασκάλα ή ο καθηγητής ή ο θεολόγος ακόμη περισσότερο, που έχει και εξειδικευμένες γνώσεις, μπορούν να βοηθήσουν κάποιους ανθρώπους είτε βαπτισμένους χριστιανούς ορθοδόξους να στερεώσουν την πίστη τους είτε μη ορθοδόξους να πλησιάσουν περισσότερο την Εκκλησία.

Παραμένει βέβαια το ερώτημα, και η Εκκλησία μας συνεχίζει και μάχεται και αγωνίζεται με όλα τα νόμιμα και αγαθά μέσα που έχει, διότι παρά τις τρεις έγκυκλιους υπήρξε μια μερική σύγχυση. Υπήρξε και μία κακοπροαίρετη αντιμετώπιση από όρισμένα σχολεία, ελάχιστα θα έλεγα, δηλαδή σε όρισμένα σχολεία τό διαφήμισαν αυτό (τις τελευταίες έγκυκλιους του καλοκαιριού) διαφήμισαν ότι «έλατε –σάν να είναι υποχρεωτικό– έλατε και δηλώστε τα παιδιά σας να απαλλαγούν» ή όρισμένοι καθηγητές ή λυκειαρχές χωρίς να συνειδητοποιήσουν τη σοβαρότητα του θέματος, μοίραζαν δηλώσεις στους γονείς σαν να πρόκειται για κάτι τό πάρα πολύ σημαντικό, έλα και σύ, πάρε και σύ, που λένε, έλα και σύ να απαλλαγείς. Γι' αυτούς τους λόγους υπάρχει επιφυλακή από την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας μας, ή όποια απέδειχθη προσφάτως ότι χρειάζεται να 'ναι σε επιφυλακή.

Μέ επιστολή του ό Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπός μας, ό κύριος Ιερώνυμος, διαμαρτυρήθηκε στον Υπουργό Παιδείας διότι όρισμένα σχολεία δέν τηρούν σωστά αυτό τό όποιο τό Υπουργείο πιστεύει, ότι μόνο οι έτερόδοξοι και οι αλλόθρησκοι πρέπει να απαλλάσσονται. Πριν από λίγες ήμέρες, συγκεκριμένα στις 17 Νοεμβρίου είχαμε ένα νέο χτύπημα, αν μου επιτρέπτε, από τον περίφημο Συνήγορο του Πολίτη. Εγώ θά του άλλαζα τον τίτλο μέ όλο τό σεβασμό στα πρόσωπα και μ' όλο τό σεβασμό στις νομικές γνώσεις που έχουν οι άνθρωποι αυτοί, δέν τίς άμφισβητώ, εγώ θά

'λεγα συνήγορος ποιού πολίτη; Διότι ή πλειοψηφία των Έλλήνων πολιτών δέν είχε ποτέ πρόβλημα τέτοιας φύσεως. Είδατε εσείς ποτέ τον μέσο Έλληνα να τον άπασχολεί ποιός θά απαλλάσσεται από τό μάθημα; Υπήρχε ή άπαλλαγή, άπηλλάσσοντο κάποιοι άνθρωποι που ανήκουν σε άλλα θρησκευάματα, σιωπηρά σε κάθε τάξη δυό, τρία παιδιά έφευγαν ή έβγαιναν στην αυλή ή έκαναν άλλο μάθημα. Ξαφνικά ό Συνήγορος, θά 'λεγα σαν να μήν υπάρχουν άλλα σοβαρά προβλήματα να άσχοληθεί, αρχίζει πάλι και επανέρχεται και στέλνει μία επιστολή στις 17 Νοεμβρίου και μάλιστα μέ έναν τρόπο άδόκιμο: βγάξει πρώτα Δελτίο Τύπου, τό ανακοινώνει στις έφημερίδες, πριν καν πάρει ό Υπουργός Παιδείας την επιστολή στα χέρια του. Και επιμένει και λέει ότι «όχι, διαφωνούμε» μέ την έρμηνεία που δίνει τό Υπουργείο Παιδείας. Όχι μόνο οι έτερόδοξοι και αλλόθρησκοι, αλλά και ορθόδοξοι χριστιανοί αν θέλουν μπορούν να απαλλάσσονται από τό μάθημα. Η άλήθεια είναι ότι αυτό πράγματι ενόχλησε και ό Αρχιεπίσκοπός μας πολύ σωστά διερωτήθηκε: επιτέλους που βασίζεται ό Συνήγορος; Λέει άλήθεια; Μήπως δέν είναι ακριβή τα επιχειρήματά του; Και ή Εκκλησία μας έχει πάρα πολλές επιφυλάξεις στα επιχειρήματα του Συνηγόρου όταν λέει ό Συνήγορος ότι πρέπει να έναρμονιστούμε μέ τίς αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου. Θα σας πω στή συνέχεια ότι δέν υπάρχει καμία άπόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου που να αναφέρεται στό μάθημα των Θρησκευτικών και στον τρόπο της άπαλλαγής. Εν πάση περιπτώσει, ευτυχώς που τό Υπουργείο Παιδείας άπήντησε άμέσως, θά 'λεγα ότι έβαλε κάπως τά πράγματα στή θέση τους. Εμείς πάντως δέν είμαστε απολύτως ικανοποιημένοι, ή Εκκλησία μας ζητεί να επανέλθουμε στην έγκύκλιο του 2002, εκείνη έβαζε τά πράγματα πολύ σωστά για τό ποιό απαλλάσσονται. Εν πάση περιπτώσει, ό Υπουργός Παιδείας ό κύριος

Στυλιανίδης, καί ὀφείλουμε νά τό ποῦμε, ὅταν κάτι γίνεται σωστά πρέπει νά τό λέμε, ὁ κύριος Στυλιανίδης λοιπόν ἀπήντησε στό Συνήγορο τοῦ Πολίτη -καί ὅταν λέμε Συνήγορος δέν εἶναι ἓνα πρόσωπο, εἶναι ὁ πρόεδρος τοῦ Συνηγόρου, εἶναι οἱ πέντε βοηθοί του, εἶναι δεκάδες νομικοί, κοινωνιολόγοι καί ἄλλοι ἐπιστήμονες πού ἀνήκουν σέ αὐτή τήν λεγόμενη ἀνεξάρτητη Ἀρχή- καί τοῦ ἀπήντησε λέγοντάς του: Πρῶτον, ὅτι ξεκαθαρίζουμε, τό Ὑπουργεῖο Παιδείας, τό ὁποῖο εἶναι καί τό μόνο ἀρμόδιο γιά αὐτά τά θέματα, ὀρίζει ὅτι θά ἀπαλλάσσονται μόνον ἐκεῖνοι πού ἀνήκουν σέ ἄλλα θρησκευόμενα εἴτε χριστιανικά εἴτε μή χριστιανικά, οἱ ὀρθόδοξοι δέν θά ἀπαλλάσσονται. Καί δεύτερον τοῦ ἐξηγεῖ ὁ κύριος Στυλιανίδης τοῦ Συνηγόρου ὅτι «παρεμβαίνεις σέ θέματα πού δέν εἶναι ἀρμοδιότητά σου». Ὁ Συνήγορος ἄρχισε νά κάνει καί κάποιες ἐρμηνεῖες γιά τό ποῖο πρέπει νά εἶναι τό περιεχόμενο τοῦ μαθήματος. Στήν τελευταία του λοιπόν ἀνακοίνωση ἔλεγε ὅτι ὅσο τό μάθημα θά διατηρεῖ τόν ὀμολογιακό του χαρακτήρα ὁ καθένας μπορεῖ νά ἀπαλλάσσεται. (Σημ. τό ὀμολογιακό μάθημα εἶναι σέ ἀντίθεση μέ τό θρησκευτικό. Τό ὀμολογιακό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν δέν σημαίνει ὀμολογία πίστεως, δέν εἶναι ἀπό τό ἀγγλικό confession =ὀμολογῶ, ἐξομολογοῦμαι, εἶναι ἀπό τή λέξη denomination, εἶναι ὅπως λέμε οἱ χριστιανικές ὀμολογίες. Π.χ. στήν Ἀμερική ὑπάρχουν μεθοδιστές, εὐαγγελικοί, ἀγγλικανοί, κλπ., αὐτά λέγονται ὀμολογίες, χριστιανικές ἐκκλησίες τό λένε κάποιον, ὀμολογίες εἶναι πιό σωστό. Μ' αὐτή τήν ἔννοια, δηλαδή ὅτι τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν βάσει τοῦ Συντάγματος καί τῶν νόμων βασίζεται στήν Ὀρθοδοξία χωρίς νά εἶναι φανατικό κατηχητικό, δέν εἶναι κανένα μάθημα μισαλλόδοξο, δέν εἶναι ἓνα μάθημα τό ὁποῖο διδάσκει νά μισοῦμε. Ἐπειδή ὅμως ἐκ τῶν πραγμάτων τό μάθημα ὅπως διδάσκεται στήν Ἑλλάδα βασίζεται στήν ὀρθόδοξη πίστη καί παρά-

δοση, τόν Χριστό διδάσκουμε, τά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας διδάσκουμε, ὅσο τά διδάσκουμε). Ὁ Συνήγορος λοιπόν κάνει μία ἔμμεση προτροπή καί λέει: ὅσο τό μάθημα διατηρεῖ τόν ὀμολογιακό χαρακτήρα του, τότε ἐγώ θά σᾶς πιέζω νά ἀπαλλάσσονται ἀκόμη καί οἱ ὀρθόδοξοι κλπ, κλπ. Μᾶς κάνει λοιπόν μία ἔμμεση προτροπή ὁ Συνήγορος, πού δέν εἶναι δουλειά του, νομική ὑπηρεσία εἶναι, δικαστές εἶναι, δικηγόροι ἔχουν σπουδάσει, δέν εἶναι παιδαγωγοί, δέν εἶναι θεολόγοι, δέν ξέρουν ἀπό ἐκπαίδευση. Μᾶς κάνει λοιπόν μία ἔμμεση προτροπή ὅτι τό μάθημα θά ἔπρεπε νά γίνει θρησκευτολογικό, δηλαδή κατὰ τόν Συνήγορο, ἐκεῖνο τό ὁποῖο θέλει, ἐκεῖ μᾶς ὀδηγεῖ, σάν νά λέει ὅτι ὅσο τό μάθημα εἶναι ὀρθόδοξο χριστιανικό ἐγώ θά σᾶς χτυπῶ. Αὐτό εἶναι τό μήνυμα. Ὅσο τό μάθημα μιλά γιά Ὀρθοδοξία, ἐγώ θά σᾶς πολεμῶ. Ἐάν τό κάνετε θρησκευτολογικό θά δοῦμε. Προσέξτε τό «θά δοῦμε». Διότι ἐδῶ γιά μένα ὑπάρχει μία παγίδα. Μᾶς πιέζουν κάποιον ἄνθρωποι, κάποιον δυνάμεις νά κάνουμε τό μάθημα θρησκευτολογικό, δηλαδή νά χάσει τήν ἀναφορά του στήν Ὀρθοδοξία, ἀλλά καί πάλι, κι δέν πρέπει νά γίνει τέτοιο λάθος. Γιά μένα θά ἔναι λάθος, ἄν κάποιον στό Ὑπουργεῖο Παιδείας ἢ στό Παιδαγωγικό Ἰνστιτούτο ποῦν «ἐ, ἔάν τό κάνουμε θρησκευτολογικό τότε δέν θά μᾶς πιέζει ὁ Συνήγορος, θά μποροῦν ὅλοι νά τό παρακολουθοῦν καί δέν θά ἔχουμε ἀπαλλασσόμενον». Προσέξτε, διότι ἤδη σ' ἓνα βιβλίο του ὁ γνωστός πολιτικός καί συνταγματολόγος, ὁ Εὐάγγελος Βενιζέλος, στό βιβλίο του «Σχέσεις κράτους καί Ἐκκλησίας» πού ἐξεδόθη τό 2000, λέει ὅτι καί ἄν ἀκόμη τό μάθημα τό βαφτίσετε κάπως διαφορετικά, τό πεῖτε πολιτιστικό, ὅπως προτείνουν ὀρισμένοι ἢ κάπως ἄλλοιῶς, ἐφόσον ἢ ἀναφορά καί πάλι θά ἔναι στήν Ὀρθοδοξία -διότι ἓνα μάθημα πού διδάσκεται στήν Ἑλλάδα ἀκόμη κι ἄν τό ἀλλάξεις καί τό πεῖς πολιτιστικό ἢ θρησκευτολογικό πιό πολύ στήν Ὀρθοδοξία θά

ΟΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΔΙΔΑΧΕΣ ΤΗΣ ΣΚΟΠΙΑΣ

τῆς κ. Άννας Μπουρδάκου,
μέλους τοῦ Δ.Σ. τῆς Π.Ε.Γ.

Ἀπό τήν «Σκοπιά» τῆς 15-8-08
(γιά ἐσωτερική χρήση).

**«Ο Ιεχωβά δεν θα εγκαταλείψει
τους οσίους του».**

«Σκοπιά» 15-8-08, σελ. 6: «Οι αποστάτες και οι επιρροές τους, απειλούν τον λαό του Θεού σήμερα. Μερικοί κυβερνώντες έχουν αποπειραθεί να θεσπίσουν την δική τους μορφή επίσημης θρησκείας, πιέζοντας τους υπηκόους τους να συμμορφωθούν. Ο κλήρος του Χριστιανικού κόσμου και άλλοι αυθάδεις άνθρωποι έχουν προσπαθήσει να οικειοποιηθούν το ρόλο του πνευματικού ιερατείου. Ωστόσο μόνο μεταξύ των αληθινών Χριστιανών βρίσκουμε γνησίους χρισμένους οι οποίοι αποτελούν "βασιλικό ιερατείο"- 1 Πέτρον, 2, 9, Αποκ. 14, 1-5».

«Όπως οι πιστοί Λευίτες το δέκατο αιώνα Π. Κ. Χ. έτσι και οι όσιοι του Θεού σήμερα δεν εξαπατώνται από αποστατικές ιδέες. Οι Χρισμένοι και οι Χριστιανοί σύντροφοί τους αποφεύγουν και απορρίπτουν

αμέσως τις αποστατικές ιδέες». «Με καρδιά γεμάτη ευγνωμοσύνη, μένουμε κοντά στον "πιστό και φρόνιμο δούλο" τον οποίον ο Κύριός του διόρισε υπεύθυνο στο υπηρετικό προσωπικό του για να τους δίνει τροφή στον κατάλληλο καιρό. Ο Χριστός έχει διορίσει αυτόν τον δούλο "υπεύθυνο σε όλα τα υπάρχοντά του". (Ματθ. 24, 45-47). Επομένως ακόμα και αν εμείς ως άτομα δεν κατανοούμε πλήρως κάποια άποψη που διακρατεί η τάξη του δούλου, αυτό δεν είναι λόγος να απορρίψουμε την συγκεκριμένη άποψη ή να επιστρέψουμε στον κόσμο του Σατανά. Αντίθετα, η οσιότητα θα μας υποκινήσει να ενεργήσουμε ταπεινά και να περιμένουμε να διευκρινίσει ο Ιεχωβά τα ζητήματα».

«Όπως διαβάζουμε, οι «Σκοπιές» γιά ἐσωτερική χρήση τῶν «Μ. τ. Ἰ» χρησιμοποιούν τήν ἐπανάληψη -φυσικά ὑπερτονισμένη-, μέ στόχο τήν πλήρη ἐξάρτηση τῶν ὀπαδῶν, ἀπό τούς «ἀγίους» τῆς ὀργάνωσης. Δέν εἶναι κάτι τό καινούριο αὐτό. Ὅπως πολλές φορές ἔχει λεχθεῖ, ἀλλά εἰδικά μετά τά γεγονότα τά σχετικά μέ

ἀναφέρεται- καί πάλι θά δικαιῶνται κάποιοι νά ἀπαλλάσσονται. Ἰδού ποιά εἶναι ἡ παγίδα. Πιέζουν ὀρισμένοι, εἴτε μέσω τοῦ Συνηγόρου τοῦ Πολίτη εἴτε μέσω κάποιων κομματικῶν ἀνακοινώσεων εἴτε μέσω κάποιων ἄρθρων, νά χάσει τό μάθημα τόν ὀρθόδοξο χαρακτήρα του, νά πέσουμε στήν παγίδα καί νά ποῦμε «ἐ, νά τό κάνουμε θρησκευολογικό, ὅποτε ἔτσι ὅλοι θά εἶναι μέσα στήν τάξη καί δέν θά ἀπαλλάσσεται κανείς». Καί τότε θά βγοῦν καί θά ποῦν «ἀφοῦ τό κάνουμε θρησκευολογικό καί πά-

λι πρέπει κάποιοι νά ἀπαλλάσσονται ἐφόσον μιλάτε γιά Θεό, κάποιοι εἶναι ἄθεοι, θά ἀπαλλάσσονται». Δηλαδή τό πρόβλημα εἶναι ὅτι κάποιοι θέλουν νά διαλύσουν πρῶτα τό μάθημα ἀπό πλευρᾶς οὐσίας, νά τό ἀπο-ορθοδοξοποιήσουν, νά τό ἀποχριστιανοποιήσουν καί μετά νά τό χτυπήσουν ἀκόμη περισσότερο καί νά ποῦν πάλι δέν εἴμαστε εὐχαριστημένοι, πάλι κάποιοι θά ἀπαλλάσσονται, ὅποτε θά καταλήξει τελικά τό μάθημα νά αἰωρεῖται στόν ἀέρα.

(Συνέχεια στό ἐπόμενο).

τήν πτώση ὀρισμένων χρισμένων, πού προκάλεσε καί τό ἄνοιγμα τῆς θύρας γιά τόν οὐρανό -ὥστε νά εἰσέρχεται καί νά ἐξέρχεται ὅποιος ἐπιθυμεῖ-, τό κύρος τοῦ «δούλου» βάλλεται κατά πολύ. Στήν προσπάθεια τοῦ «δούλου» νά συσπειρώσει τούς ὀπαδούς, γιά μιᾶ ἀκόμη φορά, ἀνήκει καί ὁ ἀποπροσανατολισμός ἀπό τό θέμα τῆς ἀναξιοπιστίας του καί ἡ ἀναφορά στους ὑποτιθέμενους ἐχθρούς του. Γιά ὅλα ἔχουν τήν εὐθύνη, ὅπως διαβάσαμε, οἱ ἀποστάτες, ὅσοι δηλαδή ἔχουν γλυτώσει ἀπό τά δίκτυα τῆς «Σκοπιᾶς».

Συνεχίζει μέ τούς κυβερνῶντες, τόν κλῆρο, ὁ ὅποιος προσπαθεῖ νά οἰκειοποιηθεῖ τόν ρόλο τοῦ πνευματικοῦ ἱερατείου, «αὐτό πού πιστεύει ὅτι ἀνήκει δικαιοματικά στους χρισμένους».

Προσκολλημένοι λοιπόν οἱ ὀπαδοί στον «πιστό καί φρόνιμο δούλο», μέ ὀσιότητα, ὀφείλουν νά μὴν ἐγείρουν ἀντιρρήσεις. Κι ἐάν μιᾶ ἄποψη τοῦ «δούλου» δέν γίνεται κατανοητή, θά πρέπει νά περιμένουν ταπεινά τόν Ἰεχωβά νά διευκρινίσει τά ζητήματα. Ἐτσι παραμένουν μακριά ἀπό τόν Σατανᾶ.

Θλιβερό τό κατάντημα αὐτῶν τῶν ἀδελφῶν μας, πού ἡ ἐλευθερία τους διαρκῶς περιορίζεται ὅλο καί περισσότερο καί ὁ κλοιός τῆς ὑποδούλωσής τους σφίγγει γύρω ἀπό κάτι στήν οὐσία ἀνύπαρκτο.

Σελ. 19. «Οἱ χρισμένοι Χριστιανοί, οἱ οποίοι εἶναι “πρεσβευτές που ἀναπληρῶνουν τον Χριστό” ἐκδηλώνουν ἀξιοπρέπεια (2 Κορ. 5, 20), τα “ἄλλα πρόβατα” που τους υποστηρίζουν με ὀσιότητα, εἶναι ἀξιοπρεπεῖς ἐντεταλμένοι ἐκπρόσωποι τῆς Μεσσιανικῆς Βασιλείας».

Ἡ ὑποβολή στήν συνείδηση τῶν ὀπαδῶν συνεχίζεται «οἱ χρισμένοι εἶναι πρεσβευτές πού ἀναπληρῶνουν τόν Χριστό». Ποιοί εἶναι αὐτοί οἱ πρεσβευτές τοῦ Χριστοῦ καί σέ τί τόν ἀναπληρῶνουν; Μήπως γνωρίζουν καί οἱ ἴδιοι; Ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι ἡ Ἀλήθεια ἡ ὅποια δέν ἀλλάζει ποτέ. Τά πρό-

σωπα πού κατά διαστήματα ἀπαρτίζουν τόν «πιστό καί φρόνιμο δούλο» γνωρίζουν τί θά πεῖ ἀλήθεια; Πῶς νά ξέρουν ἀφοῦ ποτέ δέν τήν ἐξέφρασαν; Ἐκδηλώνουν ὅμως ἀξιοπρέπεια, ὅπως ἰσχυρίζονται, καί μεταδίδουν αὐτήν τήν ἀξιοπρέπεια στά ἄλλα πρόβατα πού ἐκπροσωποῦν τήν Μεσσιανική Βασιλεία ἡ ὅποια ἐκπροσωπεῖται ἀπό τούς χρισμένους. Αἶνιγμα! Ὁ Θεός ἄς φωτίσει τούς ἀδελφούς μας.

Σελ. 28, «Κολ. Δ: 46 γιατί δὲν ἀποτελεῖ ἡ ἐπιστολή πρὸς τοὺς Λαοδικεῖς τμήμα τῆς Γραφῆς; Αὐτό μπορεῖ νὰ συμβαίνει ἐπειδὴ ἡ ἐπιστολή δὲν περιέχει πληροφορίες που χρειαζόμαστε **σήμερα**¹. Ἡ ἴσως ὁ λόγος εἶναι ὅτι ἐπαναλάμβανε σημεῖα τα ὅποια υπήρχαν σε ἄλλες **κανονικὲς ἐπιστολές**».

Διαβάζοντας τό παραπάνω κείμενο παρατηροῦμε ὅτι ἡ αὐθαιρεσία τοῦ «δούλου» δέν ἔχει φραγμό, δέν ὑπολογίζει κανέναν. Τώρα κρίνει τήν ἀλήθεια τῆς ἁγίας Γραφῆς, μὴ φοβούμενος οὔτε τόν Θεό. Γράφει τίς κακοδοξίες του παραποιεῖ τό γράμμα καί τό πνεῦμα τῆς ἁγίας Γραφῆς καί παρουσιάζεται σάν ἀναπληρωτής τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, χωρὶς νά ἀναλογίζεται ὅτι γιά πολλοστή φορά πιστοποιεῖ τήν ἀναξιοπιστία του. Ἀσφαλῶς δέν τόν ἐνδιαφέρει. Παραθέτει τό ἐδάφιο Κολ. Δ, 16, ὅπου ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφει: ἐδάφιο 15. «Ἀσπασθῆτε τούς ἐν Λαοδικεία ἀδελφούς, καί τόν Νυμφᾶν καί τήν κατ' οἶκον αὐτοῦ Ἐκκλησίαν. 16, Καί ἀφοῦ ἀναγνωσθῆ μεταξύ σας ἡ ἐπιστολή, κάμετε νά ἀναγνωσθῆ καί ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Λαοδικέων καί τήν ἐκ Λαοδικείας νά ἀναγνώσητε καί ἐσεῖς».

Ἐδῶ, ὁ ἀπόστολος Παῦλος στό συγκεκριμένο ἐδάφιο, ὄχι μόνο μιλάει γιά τήν πρὸς Λαοδικεῖς ἐπιστολή, ἀλλά τούς συνιστᾶ νά τήν διαβάσουν στήν ἐκκλησία τους. Στήν συνέχεια ἡ ἔταιρία ἀρνεῖται τήν κανονικότητα τῆς ἐπιστολῆς σέ

1. Οἱ ὑπογραμμίσεις, δικές μας.

σύγκριση με τίς άλλες. Γιατί; Απαντᾷ ὁ «δούλος»: ἐπειδή ἡ ἐπιστολή δέν περιέχει πληροφορίες πού χρειαζόμαστε σήμερα! Ἄλλος ἕνας ρόλος τοῦ «δούλου». Ἀναλαμβάνει νά ξεχωρίσει τακτοποιώντας τήν ἀγία Γραφή σέ ἐπίκαιρα καί σέ πεπαλαιωμένα θέματα. Σ' ὅλη αὐτή τήν ἀσεβῆ-χαρακτηρισμός, λίαν ἐπιεικής-ἐνέργειά του ὁ «δούλος» ξεχνᾷ ὅτι ὁ Κ. Ρῶσσελ, τοῦ ὁποίου παρουσιάζεται ὡς διάδοχος, ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ «ἄγγελος τῆς Λαοδικείας», ὅπως ἀναφέρεται στό «Τετελεσμένο Μυστήριον» (ἔκδοσης 1918, σελ. 64) καί ὅπως εἶναι γραμμένο καί στόν τάφο του.

Τελικά, ἐκτός τῶν ἄλλων, δέν σέβεται οὔτε καί τήν προσωπική του ἱστορία ὁ «δούλος» καί γι' αὐτό τόν λόγο εἶναι πού φοβᾶται περισσότερο. Φυσικά, ὅλα αὐτά κάπου ἀποσκοποῦν. Ὁ καιρός θά δείξει.

Σελ. 29. «Θυμάστε;». «Εκτιμήσατε τήν ἀνάγνωση των προσφάτων τευχῶν τῆς «Σκοπιάς»; Δείτε ἀν μπορεῖτε νά ἀπαντήσετε στις ἐπόμενες ἐρωτήσεις:

Σε ποιες ἐπιτροπές νηρητοῦν τα μέλη του Κυβερνήτωντος Σώματος; Επιτροπή Συντονιστῶν, Επιτροπή Προσωπικῶν, Επιτροπή Ἐκδόσεων, Επιτροπή Ὑπηρεσίας, Επιτροπή Διδασκαλίας, Επιτροπή Συγγραφῆς. - σελ. 29».

Αὐτή εἶναι στήν πραγματικότητα ἡ «τροφή τοῦ δούλου» τήν ὁποία ὀφείλουν νά πάρουν οἱ ὀπαδοί γιά νά τραφοῦν πνευματικά.

Σελ. 30-31. «ΟΙ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΑΚΡΙΔΕΣ». «Στις 8 Μαρτίου 2008 προσκεκλημένοι ἀπό 30 καί πλέον χώρες παρακολούθησαν μαζί με τήν οικογένεια Μπέθελ τήν ἀποφοίτηση τῆς 124ης τάξης τῆς Σχολῆς Γαλαάδ. Παρόντες 6.411. Εισηγητής του προγράμματος ὁ Στίβεν Λετ ἀπό το Κυβερνήτων Σῶμα ἐκφώνησε τήν ἐναρκτήρια ομιλία με θέμα: "Προχωρήστε Μαζί με τις Συμβολικές Ακρίδες του Ιεχωβά". Τα ἐδάφια Ἀποκάλυψη 9' 14 παρομοιάζουν τήν μικρή

ομάδα των χρισμένων Χριστιανῶν που ἀνέκαμψαν ἀπό τήν πνευματική ἀδράνεια το 1919, με σμήνος ἀκρίδων το ὁποῖο ἔλαβε ξαφνικά δράση. Στους σπουδαστές ἐγινε ἡ υπενθύμιση ὅτι ὡς μέλη "των ἄλλων προβάτων" ἔχουν ἐνωθεῖ με το συμβολικό σμήνος ἀκρίδων Ἰωαν. 10' 16».

Οἱ «ἱεραπόστολοι» τῆς ἐταιρίας, δηλαδή-κατ' αὐτούς- τοῦ Θεοῦ, παρομοιάζονται κατὰ τόν «δούλο», μέ τίς ἀκρίδες τῆς Ἀποκαλύψεως, τοῦ ἔδαφίου Θ' 4. Σάλπισε ὁ πέμπτος ἄγγελος καί βγήκαν ἀπό τήν ἄβυσσο, πού θεωρεῖται τόπος κατοικίας τῶν δαιμόνων, ἀκρίδες σάν καπνός λόγω τοῦ μεγάλου πλήθους των, μέ σκοπό νά βασανίσουν τοὺς ἀνθρώπους. Φυσικά δέν πρόκειται γιά τίς γνωστές ἀκρίδες πού βλάπτουν τά σπαρτά, τά δέντρα καί γενικότερα τήν βλάστηση, ἀλλά γιά τέρατα πού ἔχουν ἐξουσία νά δράσουν γιά πέντε μῆνες. Ἀξιοσημείωτο, ὅτι ἔχουν βασιλιά καί ἀρχηγό τους τόν Ἀβαδδῶν (Ἀπολλύων στήν Ἑλληνική), δηλαδή, τόν πονηρό ἄγγελο. Τό συμπέρασμα; Δέν μπορεῖ κανεῖς νά ἀφαιρέσει τό δικαίωμα τοῦ «δούλου» νά παρουσιάσει τοὺς ἀπεσταλμένους του ὅπως ἀκριβῶς εἶναι. Οἱ πιστοί Χριστιανοί εἶναι ἔτοιμοι γιά κάθε δοκιμασία πάντοτε καί στά χρόνια του Ἀντιχρίστου, νά ὑπομένουν, μέ τήν δύναμη τοῦ Θεοῦ, περιμένοντας τόν Σωτήρα Κύριο Ἰησοῦ Χριστό.

«Σκοπιά», 15-9-08, σελ. 9: «Πνευματική προστασία». «Ἀν συμβαδίζουμε με τήν κατεύθυνση που παρέχει ἡ τάξη του δούλου μέσω των Γραφικῶν ἐντύπων καθῶς καί στις συναθροίσεις καί τις συνελεύσεις, θά τρεφόμεστε με πνευματική "τροφή στον κατάλληλο καιρό" (Ματθ. 24' 45). Αὐτές οἱ προμήθειες μας προστατεύουν πνευματικά καί μας βοηθοῦν νά μείνουμε κοντά στον Θεό (Ἰακ. 4' 8)».

Μία ἀκόμη ἐπανάληψη γιά τήν προσκόλληση τῶν ὀπαδῶν στήν κυριαρχία τοῦ «δούλου». Τώρα κατὰ πόσον ἡ «τρο-

φή» αὐτή βοηθάει στήν «πνευματικότητα» τῶν ὀπαδῶν νά μείνουν κοντά στόν Θεό, αὐτό ἐξαρτᾶται ἀπό ποιόν θεό ἐννοεῖ ὁ «δούλος». Τόν δικό του ἢ τόν Θεό τῆς ἀγίας Γραφῆς, τόν Θεό τῶν Χριστιανῶν;

Σελ. 29. «Ο Λόγος του Ιεχωβά Είναι Ζωντανός. Κύρια Σημεία ἀπό τις ἐπιστολές πρὸς τους Θεσσαλονικεῖς καὶ πρὸς Τιμόθεο»

«Απαντήσεις σε Γραφικά Ἐρωτήματα».
Α' Θεσ. 5' 23: Τι ἐννοοῦσε ὁ Παῦλος ὅταν προσευχήθηκε “να διαφυλαχθῶν το πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα σας;”.

Ὁ Παῦλος ἀναφερόταν στο πνεῦμα ἴσθην ψυχὴ καὶ στο σῶμα τῆς σύνθετης Χριστιανικῆς ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἀποτελοῦνταν ἀπὸ χρισμένους με τὸ πνεῦμα Χριστιανούς στη Θεσσαλονίκη. Ἀντὶ νὰ προσευχηθεῖ ἀπλῶς νὰ διαφυλαχθεῖ ἡ ἐκκλησία, προσευχήθηκε νὰ διαφυλαχθεῖ τὸ “πνεῦμα” τῆς, δηλαδή ἡ διανοητικὴ τῆς διάθεση. Προσευχήθηκε ἐπίσης νὰ διαφυλαχθεῖ ἡ ψυχὴ τῆς, δηλαδή ἡ ζωὴ τῆς ἢ ἀλλιῶς ἡ ὑπαρξὴ τῆς, καθὼς καὶ τὸ “σῶμα” τῆς, τὸ σύνθετο σῶμα τῶν χρισμένων Χριστιανῶν. (1 Κορ. 12' 12, 13). Ἐπομένως ἡ προσευχὴ τοῦ Παύλου τονίζει τὸ ζῶντο του ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν Ἐκκλησία».

Ἡ ἀπάντηση τῆς ἐταιρίας στό συγκεκριμένο ἐρώτημα εἶναι ἐντεχνα δοσμένη ὥστε νὰ πείθει τοὺς ὀπαδούς τῆς. Φυσικὰ ἀλλάζοντας τελείως τὸ νόημα, πού περιέχει ἡ ἐπιστολή. Ἀπευθύνεται ὁ ἀπόστολος Παῦλος, κατὰ τόν δούλο, στό σύνθετο σῶμα τῆς Χριστιανικῆς ἐκκλησίας τῶν χρισμένων, προσευχόμενος γιὰ τὸ «πνεῦμα» ἐννοεῖ τὴν διανοητικὴ διάθεση, λέγοντας «ψυχὴ» ἀναφέρεται στὴ ζωὴ τῆς ἐκκλησίας καὶ τὸ σῶμα τῆς τοὺς χρισμένους Χριστιανούς. Ἄρα ὁ ἀπόστολος Παῦλος τονίζει τὸ ζῶντο του ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν ἐκκλησία σάν ὁλόκληρη. Ὅμως ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφει στοὺς χριστιανούς Θεσσαλονικεῖς νουθετώντας τους, ἀπὸ τὸ ἐδάφιο Ε' 16-18, «Πάντοτε χαίρετε. Ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε κατὰ πάντα

εὐχαριστεῖτε, διότι τοῦτο εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ πρὸς ἐσᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 19'. Τὸ πνεῦμα μὴ σβήνετε... 21'. Πάντα δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κρατεῖτε. 22'. Ἀπὸ παντός εἶδους κακοῦ ἀπέχεσθε. 23'. Αὐτὸς δὲ ὁ Θεός εἶθε νὰ σᾶς ἀγιάσει ὁλοκλήρως καὶ νὰ διατηρηθῇ ὁλόκληρον τὸ πνεῦμα σας καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα, ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Τοὺς συνιστᾷ ἐργήγορη καὶ ἐτοιμασία γιὰ τὴν ἔλευση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοὺς ζητᾷ ἐπίσης νὰ προσεύχονται καὶ γιὰ ἐκεῖνον, νὰ διαβαστεῖ ἡ ἐπιστολὴ εἰς ὅλους καὶ νὰ ἀνταλλάξουν ἀσπασμὸ μεταξύ τους μὲ φίλημα ἅγιο. Εἶναι συγκινητικὸς ὁ λόγος, δείχνοντας μὲ τρυφερότητα τὴν εὐθύνη τοῦ στοργικοῦ πνευματικοῦ πατέρα γιὰ τὰ παιδιὰ του.

Σελ. 31. «Α Τιμ. 3', 16, Ποῖο εἶναι τὸ ἱερὸ μυστικὸ τῆς θεοσεβούς ἀφοσίωσης; Το ἀν εἶναι ἐφικτὴ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους ἢ ὄχι ἡ τέλεια ὑπακοή στην κυριαρχία τοῦ Ιεχωβά, ἀποτελοῦσε μυστικὸ ἐπὶ αἰῶνες. Ὁ Ἰησοῦς ἔδωσε τὴν ἀπάντηση διακρατώντας τέλεια ἀκεραιότητα στον Θεό μέχρι τὸ θάνατό του».

Τὴν ἀπάντηση τῆς «Σκοπιᾶς» ὅσον ἀφορᾷ τὴν Α' Τιμ. Γ' 16, εἶναι ἀπαραίτητο νὰ τὴν συγκρίνουμε μὲ τὴν παράθεση τοῦ ἐδαφίου ὅπως μᾶς τὸ δίνει ἡ ἀγία Γραφή, ὥστε νὰ δοῦμε ἐάν ἔτσι ἔχουν τὰ πράγματα. Α' Τιμ. Γ' 16: «καὶ ἀναντιρρητῶς τὸ **μυστήριον** τῆς εὐσεβείας εἶναι μέγα· ὁ Θεός ἐφανερώθη ἐν σαρκί ἐδικαιώθη ἐν Πνεύματι, ἐφάνη εἰς ἀγγέλους ἐκηρύχθη εἰς τὰ ἔθνη, ἐπιστεύθη εἰς τόν κόσμον, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ».

Κατ' ἀρχὴν, δέν πρόκειται γιὰ μυστικὸ, ἀλλὰ γιὰ μυστήριον. Φυσικὰ ὁ «δούλος» γνωρίζει τὴν διαφορὰ, ἀκόμη τὰ μικρὰ παιδιὰ ξεχωρίζουν τὸ μυστικὸ, κάτι τὸ ὁποῖον δέν κυκλοφορεῖ εὐρέως ἀλλὰ φυλάγεται, ἀπὸ τὸ μυστήριον, κάτι ἀνεξήγητο καὶ ἀκριβῶς γιὰ τόν λόγο αὐτόν ἡ ἀγία Γραφή τὸ ὀνομάζει μέγα **μυστήριον τῆς εὐσεβείας**.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΗΛΙΟΥΓΕΝΝΑ Ή ΜΙΘΡΟΥΓΕΝΝΑ;

του κ. Λάμπρου Σκόντζου, Θεολόγου-Καθηγητού.

Η μεγάλη έορτή τῶν Χριστουγέννων ἀποτελεῖ γιά σύμπασα τή Χριστιανοσύνη τήν εὐφρόσυνη ἀνάμνηση τοῦ πιό ἐλπιδοφόρου γεγονότος τῆς ἀνθρώπινης ἱστορίας. Διότι ἡ Ἐνανθρώπηση τοῦ Θεοῦ Λόγου ἦταν, εἶναι καί θά εἶναι τό κέντρο ὅλων των ἱστορικῶν ἐξελίξεων. Ὑπῆρξε ἡ ἀπαρχή τῆς πιό μεγάλης ἐπανάστασης ὅλων των ἐποχῶν, καθότι ἔμελλε ὁ Θεάνθρωπος Λυτρωτής νά ἀλλάξει τήν πορεία τοῦ κόσμου, νά ἀνασύρει τόν πεσόντα ἀνθρώπο ἀπό τά ζοφώδη σκότη τῆς ἀπατηλῆς πλάνης καί νά τόν ὀδηγήσει στό ἀνέσπερο θεϊκό φῶς τῆς ἀλήθειας. Αὐτό τό φῶς φτάνει ὡς τά μύχια τῆς ψυχῆς μας. Μᾶς φωτίζει καί μᾶς γεμίζει μέ ἀφατη χαρά, διότι μᾶς δίνει τή βεβαιότητα ὅτι δέν εἴμαστε μόνοι στήν πορεία τῆς ζωῆς μας ἀλλά μαζί μας συμπορεύεται ὁ «Ἐμμανουήλ ὁ ἔστι μεθερμηνευόμενον μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός» (Ματθ.1, 23). Γι' αὐτό ὁ ἱερός ὑμνογράφος τῶν Χριστουγέννων προτρέπει: «Εὐφραίνεσθε δίκαιοι, οὐρανοὶ ἀγαλλιᾶσθε, σκιρτήσατε τά ὄρη Χριστοῦ γεννηθέντος» (1ο τροπάριο τῶν αἰνῶν).

Υπάρχει ὅμως καί ἡ θλιβερή ἐξαίρεση. Κάποιοι, ὄχι μόνο δέ χαίρονται ἀπό τήν ἐνανθρώπηση τοῦ Θεοῦ, ἀλλά λυποῦνται, ὀδύρονται καί καταριοῦνται τό γεγο-

νός τῆς Θείας Γεννήσεως, θεωρώντας τόν ἐρχομό τοῦ Θεοῦ στόν κόσμο ὡς τό χειρότερο κακό γιά τήν ἀνθρωπότητα. Πρόκειται γιά κάποια σύγχρονα κατάλοιπα τοῦ λεγομένου «εὐρωπαϊκοῦ διαφωτισμοῦ», ὁ ὁποῖος, ὅπως εἶναι γνωστό, μέ κομπασμό ὑποσχέθηκε στήν ἀνθρωπότητα «σωτηρία» χωρίς Θεό, φέροντας δυστυχῶς τά ἀντίθετα ἀποτελέσματα, σκοταδισμό, μίσος, αἷμα, ἀδυσώπητη ἀντιπαλότητα καί πάνω ἀπ' ὅλα δύο παγκοσμίους πολέμους στή γηραιά ἡπειρο μέ περισσότερα ἀπό 100.000.000 νεκρούς. Μόνο πού αὐτά τά «διαφωτιστικά» κατάλοιπα ἔχουν τό «θεό» τους, μᾶλλον τούς «θεούς» τους, καί θέλουν νά μᾶς σώσουν μέ ἐκείνους. Ὀμιλοῦμε γιά τούς ἀπανταχοῦ τῆς γῆς λάτρεις τῶν ἀρχαίων ξεχασμένων παγανιστικῶν «θεῶν», τούς νεοπαγανιστές, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἓνα μεγάλο στόχο, νά ἐκθρονίσουν τόν Ἀληθινό Θεό καί νά ἐνθρονίσουν στή θέση του τούς ἀνύπαρκτους «θεούς» τῆς προχριστιανικῆς εἰδωλολατρίας.

Γνωρίζουν οἱ ἴδιοι πολύ καλά πῶς ἡ ἀρχή τοῦ τέλους τῶν ψεύτικων παγανιστικῶν «θεῶν» ὑπῆρξε ἡ εἴσοδος στόν κόσμο τοῦ Θεοῦ Λόγου, τοῦ Ἀληθινοῦ Θεοῦ. Αὐτό βεβαιώνει ἡ ἱστορική ἀλήθεια καί δέν ἐπιδέχεται καμιά ἀμφισβήτηση. Γι' αὐτό καί

Ποιό εἶναι αὐτό; Ἡ ἀγία Γραφή μᾶς τό διευκρινίζει, ὁ Θεός ἐφανερώθη ἐν σαρκί...

Τό ὅτι ἡ «τέλεια ὑπακοή στήν κυριαρχία τοῦ Ἰεχωβᾶ ἀποτελοῦσε ἓνα μυστικό ἐπί αἰῶνες», κατά τούς ἰσχυρισμούς τῆς ἑταιρίας, εἶναι τελειῶς ξένο, ἐκτός ἀγίας Γραφῆς, παραπλανητικό, μέ ἀπώτερο σκοπό τόν γνωστό τῆς «Σκοπιᾶς» στόχο:

ἀφ' ἑνός νά πλήξει τήν Θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, παρουσιάζοντας Τον σάν ἓνα ὑπάκουο ἀνθρώπο, πού διακράτησε ἀκεραιότητα καί ἀφ' ἑτέρου νά κατοχυρώσει τά περί παγκοσμίου κυριαρχίας τοῦ Ἰεχωβᾶ, δηλαδή τό ὄνειρο τοῦ «δούλου», τήν δική του κυριαρχία μέσω τῆς ὑπακοῆς τῶν ὀπαδῶν στίς ἐντολές του.

τούς καταλαμβάνει δαιμονική μανία και ψυχοπαθολογικός οίστρος κατά τις άγιες έορτές τής Έκκλησίας μας. Μέσα στή σκοτοδίνη τους έπιχειρούν νά μειώσουν και νά συκοφαντήσουν τόν Λυτρωτή μας Χριστό, διαδίδοντας διάφορα γελοία έπιχειρήματα, τά όποια ανασύρουν από τό σκουριασμένο και άραχνιασμένο όπλοστάσιο τών «διαφωτιστών» τού παρελθόντος.

Ένα από τά πολλά παραδοξολογήματά τους είναι ή συσχέτιση τής έορτής τών Χριστουγέννων μέ τή γέννηση τού «ήμίθεου» Ηρακλή τής αρχαίας έλληνικής μυθολογίας και μέ τή λατρεία τού ιρανικού «θεού» Μίθρα. Παίζουν άφορμή για νά συσχετίσουν τή μεγάλη έορτή μέ τίς έν λόγω παγανιστικές «θεότητες» από μόνο τό γεγονός ότι συμπίπτουν οί έορτές τους χρονικά. Είναι αλήθεια πώς ή έορτή τών Χριστουγέννων καθιερώθηκε επί πάπα Δάμασσυ στή Δύση στά τέλη τού 4ου αιώνα, στίς 25 Δεκεμβρίου (ώς τότε έορτάζονταν στίς 6 Ιανουαρίου μαζί μέ τή Βάπτιση), για νά αναχαιτισθούν οί παγανιστικές έορτές, τού Αήττητου Ήλιου (Sol Invictus), στίς όποιες έπαιρναν μέρος και πολλοί χριστιανοί, πού έορτάζονταν κατά τό χειμερινό ήλιοστάσιο. Η Ήλιολατρία είναι μιά μορφή θρησκευτικής πίστης τών ύστερων χρόνων τής αρχαιότητας, στήν όποία συνενώθηκαν οί λατρείες επί μέρους «ήλιακων θεοτήτων» μέ κυριότερες τίς λατρείες τού Ηρακλή και τού Μίθρα. Η λατρεία τού ήλιακού δίσκου αναπτύχθηκε στους λεγόμενους αυτοκρατορικούς χρόνους τής Ρωμαιοκρατίας, ως μιά μορφή μονοθεϊστικής πίστης, πού ήταν άπαιτητικό αίτημα τών χρόνων εκείνων¹.

Όμως καμιά συσχέτιση τής παγανιστικής ήλιολατρίας δέ μπορεί νά γίνει μέ τό ιστορικό γεγονός τής Γεννήσεως τού Χριστού. Οί «ήλιακές θεότητες» δέν έχουν

καμιά σχέση μέ τό ύπέροχο θεϊό πρόσωπο τού Σαρκωμένου Θεού μας. Αλλά τά παράδοξα «θεϊκά» φανταστικά πλάσματα είναι άπόλυτα ξένα προς τή φύση τού Θεού Λόγου. Για τού λόγου τό αληθές παραθέτουμε σύντομη παράθεση τής μυθολογικής έξιστόρησής τους για νά καταλάβουν οί αναγνώστες μας τή διαφορά τού γλυκύτατου Ήσου μέ τόν Ηρακλή και τό Μίθρα, πού έπιχειρούν οί παγανιστές νά μάς πείσουν ότι ή Γέννησή Του είναι «κακέκτυπο δάνειο» τής γέννησης τού Ηρακλή και τού Μίθρα.

Ο Ηρακλής υπήρξε καρπός άισχροής μοιχείας τού «θεού» Δία μέ τή θνητή όμορφη Αλκμήνη, σύζυγο τού βασιλιά τών Θηβών Αμφικρύωνα. Ο έρωτομανής ψευτοθεός έβαλε στό μάτι τήν θελκτική βασίλισσα και ζητούσε ευκαιρία νά τήν κατακτήσει έρωτικά. Όταν κάποτε ό σύζυγός της βρισκόταν σέ κάποια έκστρατεία, μεταμορφώθηκε, πήρε τή μορφή τού συζύγου της και μπήκε στήν κρεβατοκάμαρά τους, ως κοινός άπατεώνας. Ήταν τέτοιο τό έρωτικό του πάθος, πού έπιμήκυνε τή νύχτα σέ τριπλό χρόνο (τριέσπερο). Από αυτή τήν έμετική μίξη γεννήθηκε ό Ηρακλής. Όταν γύρισε από τήν έκστρατεία ό Αμφικρύων και πληροφορήθηκε τήν έγκυμοσύνη τής Αλκμήνης θέλησε νά τή σκοτώσει. Τότε συνέβη τό άπροσδόκητο: Ο έρωτομανής και άπατεώνας «θεός» κατακεραύνωσε τόν άτυχή άπατημένο σύζυγο. Μετά τή μοιχεία ακολούθησε άδικος φόνος! Αυτό τήν άνόητη και άνήθικη μυθολογική πίστη βρήκαν οί νεοπαγανιστές νά τή συσχετίσουν μέ τή Γέννηση τού Χριστού!

Ο Μίθρας άνήκει στή μυθολογική παράδοση τών Ιρανών και άνήκει στίς λεγόμενες «ήλιακές θεότητες»². Η λατρεία του έντάχτηκε στή ζωροαστρική λατρεία. Γεννήθηκε (ύποτίθεται) στίς 25 Δεκεμβρίου από έναν βράχο, τόν όποιο περιμάζε-

1. Π. Τρεμπέλα, Μυστηριακάί θρησκευαί και Χριστιανισμός, Αθήναι 1932, σ. 23

2. Ξενοφ. Κύρου Παιδ. 8, 3, 12. 24-8.

ψαν βοσκοί. Αναδείχτηκε ο αγαπημένος του ύψιστου «θεού» Αχούρα Μάζδα και καταστάθηκε μεσάζων των ανθρώπων. Τό κακό στόν κόσμο προξενούσε τό πρώτο δημιούργημα του Αχούρα Μάζδα, ο άγριος ταῦρος. Ο Μίθρας τόν φόνευσε καί κατέστη ἔτσι σωτήρας τῆς ἀνθρωπότητας. Θεωροῦνταν «θεός» τοῦ φωτός καί τοῦ δικαίου. Μέσω τῶν μυστηρίων του οἱ ἄνθρωποι κατακοῦσαν τήν μετά θάνατον ζωή καί εὐδαιμονία. Οἱ πιστοί του τόν ἀνέμεναν ὡς μελλοντικό κριτή τοῦ κόσμου, ὅπου θά ἀνταμείψει τούς καλούς, τούς δέ κακούς θά παραδώσει στόν κακό «θεό» Άριμᾶν νά τούς ἐκμηδενίσει³.

Ἡ μυστηριακή θρησκεία τοῦ Μίθρα ὄντως ἔχει ἀρκετά στοιχεῖα, πού τήν κάνουν νά ξεχωρίζει ἀπό ὄλες τίς ἀρχαῖες εἰδωλολατρικές θρησκείες. Ὁ λανθάνων μονοθεϊσμός, ἡ θεώρηση τοῦ κακοῦ στόν κόσμο, ἡ ἔννοια τοῦ σωτήρα, τά πλεῖστα ἠθικά στοιχεῖα καί ἡ ἐσχατολογία του, τόν ἔκαναν ἴσως τόν πιό ἰσχυρό ἀντίπαλο τοῦ Χριστιανισμοῦ στά πρωτοχριστιανικά χρόνια. Αἰφύτου ἡ λατρεία τοῦ Μίθρα εἰσήχθη ἀπό τόν αὐτοκράτορα Αὐρηλιανό (274 μ. Χ.) ὡς ἐπίσημη θρησκεία στή Ρώμη καί ταυτίστηκε μέ τή λατρεία τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου ὡς Ἀήττητος Ἥλιος (Sol Invictus), καί ἀπό τόν Διοκλητιανό (307 μ. Χ.) κατέστη αὐτοκρατορική λατρεία καί ἐπίσημη λατρεία τοῦ ρωμαϊκοῦ στρατοῦ, τά πράγματα πῆραν ἄλλη τροπή. Στίς 25 Δεκεμβρίου λάβαιναν χώρα σέ ὀλόκληρη τήν αὐτοκρατορία μεγαλόπρεπες ἐορταστικές φιέστες, ὅπου ἔπαιρναν μέρος καί πολλοί χριστιανοί. Γι' αὐτό καί ἡ Ἐκκλησία ἀναγκάστηκε νά ὀρίσει τήν ἡμέρα αὐτή ὡς ἐορτή τῶν Χριστουγέννων στή Ρώμη, ὅπως προαναφέραμε, προκειμένου νά ἀποσπᾶσει ἀπό τήν ὀργιαστική μιθραϊκή λατρεία τούς πιστούς Της. Καί τό κατάφερε!

Παρά ὄλες τίς ἐξωτερικές ὁμοιότητες τῶν «Μιθρουγέννων» μέ τά Χριστούγεννα, καθὼς καί κάποιων ἄλλων στοιχείων τοῦ Μιθραϊσμοῦ μέ τό Χριστιανισμό, στήν οὐσία ὑπάρχει ἀγεφύρωτο χάσμα μεταξύ τους. Ὑποστηρίζουν οἱ νεοπαγανιστές ὅτι οἱ χριστιανοί ἀντέγραψαν τή θρησκεία τοῦ Μιθραϊσμοῦ καί τήν προσάρμοσαν στό Χριστιανισμό. Θέλουν νά ξεχνοῦν ὅμως ὅτι ὁ Μιθραϊσμός ὡς θρησκεία καί ἰδιαίτερα τά λεγόμενα «μυστήρια τοῦ Μίθρα», ἀπό τά ὅποια ἀντλοῦμε τά περί τοῦ Μίθρα δόγματα του, εἶναι μεταγενέστερος τοῦ Χριστιανισμοῦ τουλάχιστον κατά διακόσια χρόνια⁴! Ὁ Μιθραϊσμός συγκροτήθηκε καί συστηματοποιήθηκε ὡς θρησκεία τόν 3ο μ. Χ. αἰώνα. Οἱ μεγάλοι ἐρευνητές J. Grill καί F. Cumont ἀπέδειξαν πῶς, ὄχι μόνο δέν ἐπέδρασε ὁ Μιθραϊσμός στόν Χριστιανισμό, ἀλλά τό ἀντίθετο συνέβηκε: τά μιθραϊκά μυστήρια ἔλαβαν βασικές χριστιανικές ἐπιδράσεις⁵.

Ἡ κακοποίηση τῆς ἱστορικής ἐπιστήμης εἶναι τό κοινό γνώρισμα ὄλων τῶν ἐχθρῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, μέ προεξάρχοντες στίς μέρες μας τούς νεοπαγανιστές. Ἡ πανούργα διαστρέβλωση τῆς ἱστορικής ἀλήθειας εἶναι τό ἰσχυρότερο ὄπλο τους. Ἐκμεταλλεύονται τήν ἱστορική ἄγνοια τῆς πλατιᾶς μάζας τῶν ἀνθρώπων ρίχνουν τά συνθήματά τους καί πλανοῦν τούς ἀδαεῖς.

Οἱ κοπιαστικές προσπάθειες τῶν ἐχθρῶν τοῦ Χριστοῦ νά συκοφαντήσουν τό θεῖο πρόσωπό Του καί τήν ἁγία Ἐκκλησία Του ἔχουν μηδαμινά ἀποτελέσματα διότι τό ψέμα καί ἡ ἀπάτη ἔχουν περιορισμένη δύναμη. Ἐν προκειμένῳ ἡ ἀπόπειρα τῶν νεοπαγανιστῶν νά μᾶς πείσουν ὅτι ἡ μεγάλη ἐορτή τῶν Χριστουγέννων εἶναι κλεμμένο δάνειο ἀπό τίς ἀρχαῖες ἑλληνικές καί

3. W.R. Haliday, The pagan Background of early Christianity, Liverpool. 1928, σ.282.

4. Β. Ἰωαννίδης, Ὁ Μυστικισμός τοῦ Ἀπ. Παύλου, Ἀθήναι 1957, σ. 86.

5. Π. Τρεμπέλα, Ἀπολογητικά Μελέται, τόμ. Ε', σ. 101, Ἀθήναι 1962.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΣΧΟΛΙΑ

Κ' ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΣ ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚ- ΚΛΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΙΕΡΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ ΔΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΙΡΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

Ίερόν Προσκύνημα Ὁσίου Ἰωάννου
τοῦ Ρώσου
(Προκόπι Εὐβοίας, 3.11.2008-6.11.2008)

Μέ θέμα: «Προβλήματα γύρω ἀπό
τὴν δράση τῶν αἰρετικῶν (Ἐλευθερία
καί χρέος αὐτοπεριφρουρήσεως)»,

πραγματοποιήθηκε καί ἐφέτος ἡ Κ' Πα-
νορθόδοξη Συνδιάσκεψη Ἐντεταλμένων
Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητρο-
πόλεων γιά θέματα αἰρέσεων καί παρα-
θρησκείας.

Ἡ Συνδιάσκεψη, πού τελοῦσε ὑπό τὴν
αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκό-
που Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰε-
ρωνύμου, ἔλαβε χώραν στό Ἱερό Προ-
σκύνημα τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσου,
στό Προκόπι Εὐβοίας, ἀπό 3/11 μέχρι
6/11/2007, μέ τὴν φιλόξενη φροντίδα τοῦ
Σεβ. Μητροπολίτου Χαλκίδος κ. Χρυσο-

ἰρανικές μυθολογικές παραδόσεις πέφτει
στό κενό. Δέν πείθει οὔτε τούς ἴδιους πού
διαδίδουν αὐτές τίς ἀνοησίες. Οἱ φυσιολα-
τρικές ἐορτές τοῦ χειμερινοῦ ἡλιοστασίου,
τίς ὁποῖες ἀνάμειξαν μέ τίς ἀρχαῖες παγα-
νιστικές ἐορτές τῶν «ἡλιακῶν θεοτήτων»
Ἡρακλῆ καί Μίθρα, δέν εἶναι τίποτε περισ-
σότερο ἀπό πανάρχαιες μαγικές τελετουρ-
γίες τῶν ἀρχαίων μέ σκοπό τὴ διάσωση
τοῦ ἡλίου ἀπό τὴν καθοδική του πορεία!
Τό γεγονός αὐτό ἀποτρέπει τὴν προσέλ-
κυση ὀπαδῶν στίς ἀνόητες τελετουργίες
τους. Οἱ τηλεοπτικές κάμερες εἶναι ὁ ἀψευ-
δῆς μάρτυρας αὐτῆς τῆς σκληρῆς γιά τούς
παγανιστές πραγματικότητας.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός δέ μπορεῖ νά ἔχει
τὴν παραμικρὴ σχέση μέ κανέναν ἀπό
τούς παγανιστικούς «θεούς». Πρώτιστα,
ὁ Χριστός εἶναι ὑπαρκτό ἱστορικό πρόσω-
πο καί ἐκεῖνοι ἀνύπαρκτοι, τερατώδεις
νοητικές συλλήψεις εὐφάνταστων καί
ἐν πολλοῖς διεστραμμένων πνευματικά
ἀνθρώπων. Ἡ ποιοτικὴ ἐπίσης διαφορὰ
μεταξὺ τοῦ Χριστοῦ καί ὄλων τῶν παγα-
νιστικῶν «θεοτήτων» εἶναι κυριολεκτικά

χαώδης. Οὐδεμία σχέση ὑπάρχει μεταξὺ
τοῦ ἀπόλυτα ἀγαθοῦ, ἀναμάρτητου καί
ἀπαθοῦς Ἰησοῦ Χριστοῦ καί τῶν παθια-
σμένων, ἀνήθικων καί γελοίων «θεοτή-
των» τῆς ποικίλης εἰδωλολατρίας.

Ὁ Σαρκωμένος Λόγος, ὁ Ἀληθινός Θε-
ός μας «ἐκ νυκτός ἔργων ἐσκοτισμένης
πλάνης ἰλασμόν ἡμῖν (ἐποίησεν)» (κατά
τόν ὕμνογράφο τῶν Χριστουγέννων). Φώ-
τισε τίς ἀνήλιες καί ζοφώδεις, ἐξ αἰτίας
τῆς ἁμαρτίας, καρδιές μας, διώχνοντας
τὴν πλάνη καί τὴ σκοτοδίνη. Γί' αὐτό καί
ἐμεῖς οἱ χριστιανοὶ εἴμαστε ὄντως «Ἡλιο-
λάτρες», μόνο πού ὁ Ἥλιος πού λατρεύ-
ουμε, δέν εἶναι ὁ ὑλικός καί ἀναίσθητος
ἡλιακός δίσκος τοῦ οὐράνιου στερεώμα-
τος, ἀλλὰ ὁ ζωντανός Ἥλιος τῆς Δικαι-
οσύνης, ὁ Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ τοῦ
ζῶντος, ὁ Ὅποιος, γιά χάρη τῆς σωτηρίας
μας, «σὰρξ ἐγένετο καί ἐσκήνωσεν ἐν
ἡμῖν» (Ἰωάν. 1, 14). Αὐτό τό μέγα ἱστορικό
γεγονός ἐορτάζουμε λαμπρὰ τὴν ἀγία αὐ-
τὴ ἡμέρα, πλημμυρισμένοι ἀπό ἄρρητη
ἀγαλλίαση, ὅπως ἀρμόζει στὴν ὑποδοχὴ
τοῦ Θεοῦ Λυτρωτῆ μας!

στόμου καί υπό τήν προεδρεία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νικοπόλεως καί Πρεβέζης κ. Μελετίου, Προέδρου τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπί τῶν Αἱρέσεων.

Συμμετείχαν σ' αὐτήν 11 Ἐντεταλμένοι Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν καί 79 Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς Κρήτης καί τῆς Δωδεκανήσου.

Μέ βάση τίς εἰσηγήσεις, συζητήσεις καί προτάσεις τῶν συνέδρων, ἡ Συνδιάσκεψη κατέληξε στά ἑξῆς:

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

Ἡ Συνδιάσκεψη, μέ σεβασμό πρὸς τήν θρησκευτική ἐλευθερία καί ἀφοῦ μελέτησε τὰ προβλήματα πού δημιουργοῦνται ἀπὸ τήν δραστηριότητα τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων κατέληξε στά ἀκόλουθα πορίσματα:

1. Ἡ διδασκαλία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας εἶναι ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Χριστός τήν παρέδωκε καί ἡ Ἐκκλησία τήν παρέλαβε. Ἡ παράδοση-διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ εἶναι ΜΙΑ. Ἡ πίστη τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ΜΙΑ. Καί ἡ Ἐκκλησία εἶναι ΜΙΑ. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι «στῦλος καί ἐδραίωμα τῆς ἀληθείας» (Α' Τιμ. 3, 15). Αὐτή εἶναι ἡ μία, ἁγία, καθολική καί ἀποστολική Ἐκκλησία, δηλαδή ἡ Ἀνατολική Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Ἡ ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας αὐτοπεριφρουρεῖται μέ τήν ἀδιάσπαστη ἀποστολική διαδοχή τῆς ἱερωσύνης καί τῆς πίστεως.

2. Ἡ ὅποια παραποίηση τῆς διδασκαλίας, πού παρέδωκε ὁ Χριστός, δέν εἶναι κάτι τὸ ἀπλό. Εἶναι μία σπορά κάποιου «ἄλλου» (τοῦ διαβόλου). Καί αὐτή ἡ ἀλλοίωση τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ συνιστᾷ τήν αἵρεση καί δημιουργεῖ στοὺς ὀπαδοὺς τῆς τήν ἀνάγκη γιά σύσταση θεσμικῆς ὀργάνωσης γιά περιφρούρησή της. Τήν ὀργάνωση αὐτὴ οἱ ὀπαδοὶ τῆς τήν ὀνομάζουν «ἐκκλησία», ἐνῶ δέν εἶναι.

3. Ἡ αἵρεση ἀποτελεῖ ἔκπτωση ἀπὸ τὴν Ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ καί εἶναι καρπὸς ἀνθρωποκεντρικῆς καί λογοκρατικῆς ἐρμηνείας τῆς θείας διδασκαλίας. Ἔτσι

φτιάχνει μία νέα θρησκευτικὴ ομάδα, ἡ ὁποία δέν ἀκολουθεῖ τὴν ἅπαξ παραδοθεῖσα πίστη.

4. Βασικὰ χαρακτηριστικὰ τῶν αἱρετικῶν ὁμάδων εἶναι ὅτι:

α) δέν ἀποτελοῦν συνέχεια τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας,

β) μετατρέπουν τὴν πίστη σὲ ἰδεολόγημα,

γ) σχετικοποιοῦν τὴν ἀλήθεια,

δ) ἐμμένουν σὲ ὑποκειμενικὲς ἐρμηνεῖες,

ε) καλλιεργοῦν τὴν ψευδαίσθηση γιά τὴν ἐπίτευξη τῆς σωτηρίας μόνο στοὺς κόλπους τῆς ὁμάδος καί στ) χρησιμοποιοῦν πρακτικὲς πού καταλύουν τὴν ἀτομικὴ ἐλευθερία καί συντρίβουν τὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο.

5. Ὁ προσηλυτισμός, πού ἐπιδιώκεται μέ μεθόδους πλύσης ἐγκεφάλου καί ἄλλες ἐπικίνδυνες μεθοδεύσεις ἀπὸ τίς ποικιλώνυμες αἱρέσεις προκαλεῖ σειρὰ σοβαρῶν προβλημάτων σὲ ἐπίπεδο προσωπικό, οἰκογενειακὸ καί κοινωνικό.

6. Ἡ Ἐκκλησία μας βλέπει τὴν αἵρεση σὰν σοβαρὸ πνευματικὸ νόσημα, πού γιά θεραπεία του ἀπαιτεῖ μία εἰδικὴ «ιατρικὴ» παρέμβαση καί ἀγωγή. Στὴν προσπάθειά της αὐτὴ ἡ Ἐκκλησία κάνει διαχωρισμὸ ἀνάμεσα στὴν αἵρεση σὰν σύστημα ψευδοδιδασκαλιῶν, καί στὸν αἱρετικὸ σὰν ἄτομο πού νοσεῖ πνευματικά, σὰν πρόβατο ἀπολωλός, πού ἡ Ἐκκλησία τὸ ἀναζητεῖ μέ ἀγάπη καί σεβασμὸ στὴν ἐλευθερία του.

7. Ἡ ἀγάπη αὐτὴ πηγάζει ἀπὸ τὴν σωτήρια βούληση τοῦ Θεοῦ Πατρὸς νὰ ἀποστείλει τὸν μονογενῆ τοῦ Υἱοῦ στὸν κόσμον «ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' Αὐτοῦ» (Ἰω. 3, 17). Ἐκφράζεται κατ' ἐξοχὴν μέ τὴν ζῶσα μαρτυρία τῆς Μιᾶς Ἀληθείας, ἡ ὁποία δέν εἶναι οὔτε ἰδεολόγημα, οὔτε φιλοσοφικὸ σύστημα. Ταυτίζεται μέ τὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ. Κατὰ συνέπεια ἡ ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἀπαραίτητη γιά τὴν σωτηρία.

8. Ἡ δογματικὴ ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶναι ἓνα θεωρητικὸ σύστημα

ἄσχετο μὲ τὴν ζωὴ τῶν πιστῶν, ἀλλὰ ἡ δύναμη ποὺ διέπει τὴν ἐν Χριστῶ ζωὴ.

9. Ἡ περιφρούρηση τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως ἀποτελεῖ καθῆκον τῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἶναι ἐκδήλωση ἀγάπης καὶ ὄχι φανατισμοῦ.

10. Κατὰ τὴν θεραπευτικὴ φροντίδα τῶν ποιμένων γιὰ τὰ πλανηθέντα πρόβατα, οἱ ποιμένες ὀφείλουν νὰ παρακολουθοῦν καὶ νὰ ἐλέγχουν τὰ προσωπικὰ τους κίνητρα καὶ νὰ φέρονται σ' αὐτοὺς μὲ ἀγάπη καὶ καλωσύνη. Χαρακτηριστικὰ ἐπισημαίνει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος: «οὐ γὰρ νικῆσαι ζητοῦμεν, ἀλλὰ προσλαβεῖν ἀδελφούς, ὧν τῶ χωρισμῶ σπαρασσόμεθα» (δὲν ἐπιδιώκομε νὰ νικήσουμε τοὺς ἄλλους σάν ἀντιπάλους μας, ἀλλὰ νὰ τοὺς κερδίσουμε σάν ἀδελφούς μας, γιατί γιὰ τὸν χωρισμὸ τους πονᾶμε βαθειά) (P.G. 36, 440 B).

11. Τὸ χρέος τῆς ἀγάπης πρὸς τοὺς αἰρετικούς ἀποκλείει καὶ καταδικάζει κάθε πολεμικὴ ἀντιπαράθεση. Καὶ ἐκφράζεται, πρὸς μὲν τοὺς δεχομένους τὸν διάλογο (καλοπροαίρετους θύματα), μὲ ιδιαίτερη στοργή, πρὸς δὲ ἐκείνους ποὺ ἐμμένουν στὴν πλάνη (κακοπροαίρετους) μὲ σαφῆ ἀπόρριψη καὶ χωρὶς τὴν χρῆση τῆς «οικονομίας». Τὸ μέτρο καὶ τὴν ποιότητα τῆς πνευματικῆς αὐτῆς διακονίας μας πρέπει νὰ τὴν προσδιορίζουν οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου: «γίνεσθε φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί» (Ματθ. 10, 16).

12. Ἰδανικὸ θεραπευτήριον τῶν θυμάτων τῆς πλάνης ἀποτελεῖ ἡ ζωντανὴ ἐνορία, ἐπειδὴ μέσα στὸν ζεστὸ καὶ φιλόξενο χῶρο τῆς μπορεῖ, μὲ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ, νὰ ἀποκατασταθῇ ἡ ἐν ἀγάπῃ καὶ ἐλευθερίᾳ σχέση τους μὲ τὸν Θεὸ καὶ τοὺς ἀνθρώπους.

13. Στὸ πλαίσιο τῆς θεραπευτικῆς φροντίδας τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν προστασία τοῦ Ὁρθοδόξου πληρώματος ἀπὸ τὴν πλάνη καὶ τὴν αἵρεση ἐντάσσονται καὶ οἱ Πανορθόδοξες Συνδιασκέψεις γιὰ θέ-

ματα αἱρέσεων καὶ Παραθρησκείας, ποὺ συμπληρώνουν ἐφέτος εἴκοσι ἔτη. Τὸ γεγονός αὐτὸ ἀπέτελεσε ἀφορμὴ δοξολογίας τοῦ Κυρίου μας καὶ εὐγνώμονος μνημοσύνου τοῦ πρωτεργάτου καὶ ἐμπνευστοῦ αὐτοῦ τοῦ θεσμοῦ, ἀειμνήστου π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου.

Οἱ Ἐκπρόσωποι τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν

Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου
Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας
Πατριαρχείου Ἀντιοχείας
Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων
Πατριαρχείου Ρωσίας
Πατριαρχείου Σερβίας
Πατριαρχείου Ρουμανίας
Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
Ἐκκλησίας τῆς Πολωνίας
Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Κ' ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ

Δευτέρα, 3.13.2008

18.00. Ἁγιασμός.

Χαιρετισμός, ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χαλκίδος κ. Χρυσόστομου.

Μηνύματα.

Κήρυξη ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν, ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Σ. Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν αἱρέσεων, Σεβ. Μητροπολίτου Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελετίου.

Ἐτήσια ἐνημέρωση, ὑπὸ τοῦ Πρωτοπρ. Κυριακοῦ Τσουροῦ, Γραμματέως τῆς Σ. Ε. ἐπὶ τῶν Αἱρέσεων. Ἐπὶ τοῦ Προγράμματος.

19.30. Α' Εἰσήγηση: Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερος κ. Κυριακός Τσουρός: «Ἡ πορεία μιᾶς εἰκοσαετοῦς Πανορθόδοξου προσπαθείας».

Τρίτη, 4.11.2008.

- 09.00. Β' Εισήγηση:** Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀβύδου κ. Κύριλλος: «Ἐμεῖς καὶ οἱ ἄλλοι».
- 09.40. Γ' Εισήγηση:** Ἐλλογμ. Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, κ. Απόστολος Νικολαΐδης: «Σχέσεις διαπροσωπικές μέ αίρετικούς: ἐπίθεση ἀγάπης».
- 10.20.** Συζήτηση ἐπί τῶν δύο Εἰσηγήσεων.
- 11.30. Δ' Εισήγηση:** Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερος κ. Ἀδαμάντιος Ἀγγουσιτίδης, Λέκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν: «Προβλήματα αὐτοσυνειδησίας».
- 12.10. Ε' Εισήγηση:** Ἐντιμότητος κ. Γεώργιος Κρίππας, Δρ. Συνταγμ. Δικαίου: «Τά ὄρια τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας ἐν ὄψει τῆς παρανόμου δράσεως τῶν αίρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας».
- 12.50.** Συζήτηση ἐπί τῶν δύο Εἰσηγήσεων.
- 17.00. ΣΤ' Εισήγηση:** Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ: «Λάθη τῶν Ἐκκλησιαστικῶν - ὅπλα στά χέρια τῶν αίρετικῶν».
- 17.40. Ζ' Εισήγηση:** Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελέτιος: «Πῶς ἀντιμετώπισε τὴν δράση τῶν αίρετικῶν ἕνας ἅγιος μέ μεγάλη πείρα».
- 18.20.** Συζήτηση ἐπί τῶν δύο Εἰσηγήσεων.

Τετάρτη, 5.11.2008.

- 09.00. Η' Εισήγηση:** Σεβασμιώτατος. Μητροπολίτης Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Παῦλος: «Τό χρέος τῆς αὐτοπεριφρουρήσεως καὶ ἡ κατάχρηση δικαιωμάτων».
- 09.40. Θ' Εισήγηση:** Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Γρηγόριος Κωνσταντίνου: «Τό χρέος σεβασμοῦ τῶν δικαιωμάτων τῶν ἄλλων».
- 10.20.** Συζήτηση ἐπί τῶν δύο εἰσηγήσεων.

11.30. Ι' Εισήγηση: Ὄσιολογιώτατος Μοναχός κ. Ἀρσένιος Βλιαγκόφτης: «Διανοητικός χειρισμός θυμάτων ἀπό σέκτες».

12.10. Ἐπεξεργασία Πορισμάτων (α').

17.00. Οἱ Ἐντεταλμένοι καὶ τό ἔργο τους (α').

18.00. ΙΑ' Εισήγηση: Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερος κ. Βασίλειος Γεωργόπουλος: «Ὁ προσηλυτισμός καὶ οἱ συνήθειες μεθοδεύσεις».

18.45. Συζήτηση.

Πέμπτη, 6.11.2008.

09.00 Οἱ Ἐντεταλμένοι καὶ τό ἔργο τους (β').

10.00 Ἐπεξεργασία Πορισμάτων.

11.00 Γενική συζήτηση – Πορίσματα - Ἀνακοινωθέν.

Συντονιστής Προγράμματος: π. Κυριακός Τσουρός.

ΜΙΑ ΑΚΟΜΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ¹

Στίς 6.11.2008 τό Εὐρωπαϊκό Δικαστήριο Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων ἀπέρριψε τὴν προσφυγή τριῶν ὀργανώσεων τῆς Γκουρουϊστικῆς κίνησης τοῦ Osho Rajneesh (τῆς Leela Ffrderkreis Στρασβούργου, τοῦ Wics Rajnees, τοῦ Κέντρου Πνευματικῆς Θεραπείας καὶ μεταδόσεως, καὶ τῆς Κοινότητος Osho Uta Lotus) κατὰ τοῦ Γερμανικοῦ Κράτους.

Οἱ γκουρουϊστικές κινήσεις εἶχαν προσφύγει σ' αὐτό μέ τό ἐπιχείρημα ὅτι οἱ ὀρολογίες «αἰρέσεις», «ψυχομάδες», «καταστροφικές λατρεῖες», «ψευδοθρησκεία», «διανοητικός χειρισμός», τίς ὁποῖες χρησιμοποιοῦν οἱ Γερμανικές κρατικές ὑπηρεσίες, ἀντίκεινται στήν θρησκευτική ἐλευθερία. Τίς ὀρολογίες αὐτές οἱ Γερμανικές ὑπηρεσίες περιλαμβάνουν σέ πράξεις πού ἐκδίδουν, μέ τόν τίτλο «προ-

1. Πηγή: Materialdienst der EZW 1/2009

ειδοποίηση», για να ενημερώσουν αρμοδίους και σχολεία, για τους κινδύνους που έλλοχεύουν στις κινήσεις αυτές.

Τό Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η χρήση από τις Κρατικές Γερμανικές υπηρεσίες τέτοιων αξιολογικών κρίσεων για τέτοιες ομάδες δέν συνιστούν παραβίαση της θρησκευτικής ελευθερίας, πρέπει όμως να δικαιολογούνται αρκούντως.

Τό Ευρωπαϊκό Δικαστήριο καταδίκασε την Γερμανία να καταβάλει στους αιτούντες αποζημίωση 4.000 €, μόνο για τόν λόγο ότι καθυστέρησε τήν διαδικασία για ένδεκα έτη.

Νά σημειωθεί ότι ο γκουρού ιδρυτής τής κίνησης αυτής, είχε απελαθεί από τήν Ελλάδα τό 1986, από τήν τότε Ελληνική Κυβέρνηση.

FISU - ΘΕΜΕΛΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΕΘΝΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Πρόσφατα έκανε τήν εμφάνισή της στην Αθήνα, μία ακόμη γκουρουιστική οργάνωση, προερχόμενη από τή Μεγάλη Βρετανία, όπου και ή έδρα της. Το όνομά της: «Foundation for International Spiritual Unfoldment» (FISU), μεταφράζεται: «Θεμέλιο για τήν Διεθνή Πνευματική Ανάπτυξη»².

Πρόκειται για μία παγκόσμια κίνηση πού έδρεύει στό Λονδίνο και διατηρεί -κατά τά λεγόμενά της- 50 κέντρα διδασκαλίας σέ 8 χώρες (Αγγλία, Δανία, Φιλανδία, Ίσπανία, Ελλάδα, Κύπρο, Ίνδία και Αυστραλία)³. Ιδρύθηκε τό 1988 -ως συνέχεια του IFSU πού είχε ιδρύσει ο Gururaj Ananda Yogi- από τούς μαθητές του και κύριους «άποστόλους» τής κίνησης, Rajesh Ananda και Jasmini Ananda.

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Foundation_for_International_Spiritual_Unfoldment

3. <http://www.fisu.org/el/epikoinoniste-mazi-mas>

Η οργάνωση αυτοχαρακτηρίζεται ως «μή κερδοσκοπική» και ως «κατοχυρωμένο εκπαιδευτικό φιλανθρωπικό ίδρυμα στη Μεγάλη Βρετανία».

Σκοπός τής FISU είναι, όπως υποστηρίζει, να προσφέρει στόν σύγχρονο άνθρωπο τήν δυνατότητα να ξεπεράσει τό άγχος, τήν κατάθλιψη, τόν θυμό και να αυξήσει τήν δημιουργικότητά του, τήν έσωτερική του δύναμη, τήν ευτυχία και γενικώς να βελτιώσει τήν ποιότητα τής ζωής του⁴. Όλα αυτά μπορούν να γίνουν πραγματικότητα, αρκεί κάποιος να ακολουθήσει ένα συγκεκριμένο και ιδιαίτερα άπλό πρόγραμμα τεχνικών διαλογισμού. Γι' αυτό τόν σκοπό παρέχονται μαθήματα διαλογισμού είτε ατομικά/ιδιαιτερα είτε κατά μικρές ομάδες. Εκεί, εκπαιδευτές μεταδίδουν τίς διδασκαλίες του «μεγάλου πνευματικού δασκάλου του 20ου αϊ.» Gururaj Ananda Yogi (†1988)⁵ και δίνουν στόν μαθητευόμενο τά βασικά εργαλεία μέ τά όποια καλείται μόνος του να πορευθεί έως ότου «όδηγηθεί στό φώς, πού βρίσκεται μέσα μας».

Είναι αξιοσημείωτο τό γεγονός, ότι ή FISU διακηρύσσει πώς «δέν είναι θρησκεία ούτε αίρεση, αλλά μία συλλογή από άτομα τά όποια, ανεξάρτητα από τό υπόβαθρό τους, τίς πεποιθήσεις ή τήν ανατροφή τους, έχουν "άνθισει" τήν ικανότητα να επικοινωνούν μέ τό έσωτερικό τους πνεύμα μέσω του διαλογισμού».

Ο Θεός για τήν κίνηση αυτή λογίζεται ως μία «καθολική δύναμη» ενώ ή ανθρώπινη ευτυχία επιτυγχάνεται μέσω διαλογισμού όταν τό άτομο ανακαλύψει «τό έσωτερικό θεϊο φώς του».

Διαπιστώνουμε λοιπόν ότι ή κίνηση πρεσβεύει τήν αυτοθέωση, πού δέν είναι άλλο από τό ευαγγέλιο του αρχεκάκου όφεως («...και έσεσθε ως θεοί», Γεν. Γ' 5).

4. <http://www.fisu.org/el/>

5. <http://www.fisu.org/el/ola-etika-me-ti-fisu/biografies/gururaj-ananda-yogi-biografia/>

Η οργάνωση φαίνεται πλήρως διαποτισμένη από τό πνεῦμα τῆς «Νέας Ἐποχῆς τοῦ Ὑδροχόου» (New Age), ἀλλά καί τοῦ σύγχρονου εὐδαιμονισμοῦ, καθὼς εἶναι συμβατή, ὅπως ἰσχυρίζονται οἱ ὀπαδοί της μέ ὅποιαδήποτε θρησκεία.

Ἀφοῦ δέν προαπαιτεῖται κἄν ἡ πίστη στόν Θεό, ὁ ἐνδιαφερόμενος δέν καλεῖται νά ἀλλάξει τρόπο ζωῆς, ἐνῶ ὅλα τά «ἀγαθά» (ὑγεία, ἐπαγγελματική ἐπιτυχία, ἀρμονικές διαπροσωπικές σχέσεις κ. ἄ.) μποροῦν νά γίνουν κτῆμα του, ὅπως ἰσχυρίζονται, μ' ἕναν πολύ ἀπλό, σύντομο καί καθόλου κοπιαστικό τρόπο.

Θά μπορούσε ἄραγε ὁ σύγχρονος, ἀλλοτριωμένος, ὑλιστής ἄνθρωπος νά βρεῖ κάτι ἐλκυστικότερο ἀπ' αὐτό;

ΘΥΜΑ ΜΟΝΟ ΜΙΑΣ ΣΠΑΝΙΑΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ Ἡ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΑΪΕΝΤΟΛΟΓΙΑΣ;

Ὅσοι διαβάσαμε τήν εἶδηση στόν ἡμερήσιο Τύπο θά προβληματιστήκαμε σίγουρα γιά τό ποῦ μπορεῖ νά ὀδηγήσει ἡ ἐμμονή καί ἡ προσκόλλησή στά ἐπικίνδυνα δόγματα κάποιων ὀργανώσεων.

«Ὁ Τζετ Τραβόλτα, πρωτότοκος γιος του διάσημου σταρ του Χόλιγουντ και της Κέλι Πρέστον, ἄφησε τὴν τελευταία του πνοή στα 16 του χρόνια. Βρέθηκε πεσμένος στην μπανιέρα μιας βίλας στις Μπαχάμες, ὅπου ἡ οικογένεια Τραβόλτα περνούσε τις διακοπές της... Το μόνο βέβαιο για τον Τζετ εἶναι ὅτι ἔπασχε ἀπό το σύνδρομο Καβασάκι, μια σπάνια ασθένεια που προκαλεῖ μόλυνση στα αἰμοφόρα αγγεία και στη σοβαρή της μορφή επιφέρει σοβαρά προβλήματα στην καρδιά.

«Ὁ πατέρας εἶναι συγκλονισμένος, εἶχε πολύ στενή σχέση με το γιο του», δήλωσε στα μέσα ενημέρωσης δικηγόρος της οικογένειας. Ἦταν μια ἐμμεση ἀπάντηση στις πληροφορίες που εἶδαν το φως της

δημοσιότητας ὅτι ο γιος του Τζον Τραβόλτα ἔπασχε ἀπό αὐτισμό (καί ὅτι αὐτή ἡ ασθένεια μπορεῖ νά προκάλεσε τὴν ἐπιληπτική κρίση), ἀλλά ὅτι ο πρωταγωνιστής του *Pulp Fiction* ἔκανε ἐλάχιστα για νά βοηθήσει τον Τζετ: **ἡ Σαϊεντολογία**⁶, στην οποία πιστεύει τυφλά ο Τραβόλτα ὅπως καί ο Τομ Κρουζ, **δεν αναγνωρίζει αὐτή τὴν ασθένεια.**

Στην ιστοσελίδα *Hollywood Interrupted* ἐμφανίστηκε μια συνέντευξη που εἶχε δώσει το 2007 ἕνας γείτονας του Τζον Τραβόλτα, πατέρα και ο ἴδιος ἐνός αὐτιστικοῦ παιδιοῦ. «Τον ρώτησα ὡς πατέρα πρὸς πατέρα αν ακολουθοῦσε κάποια ἐιδική θεραπεία για τον Τζετ. Μου ἀπάντησε ὅτι **προσπαθοῦσε νά τον ἐνθαρρύνει στις τέχνες και προσφέρθηκε νά μου στείλει ἕνα βιβλίο για τὴν Σαϊεντολογία.** Σίγουρα ἡ Σαϊεντολογία εὐθύνεται για τὴν ἀμέλεια με τὴν οποία ἀντιμετωπίστηκε ἡ ασθένεια του Τζετ», εἶχε δηλώσει τότε.

Το ἴδιο ἔτος οικογένειες αὐτιστικῶν παιδιῶν εἶχαν ἐκφράσει τὴν πικρία τους για το γεγονός ὅτι, σε ἀντίθεση με ἄλλους σταρ, ο Τραβόλτα δὲν συμμετεῖχε ποτέ σε ἐνημερωτικές ἐκστρατείες ἐναισθητοποίησης. Ἡ ἀδερφή του ἠθοποιῦ εἶχε ἀναλάβει το 2006 τὴν παραγωγή ἐνός ντοκιμαντέρ για τον αὐτισμό. Καί πάλι ἡ ιστοσελίδα *Hollywood Interrupted* κατήγγειλε τότε τὴν ἀπουσία του Τραβόλτα ἀπό τὴν πρεμιέρα. **“Ἡ Σαϊεντολογία -ἐγραφε τότε- δὲν αναγνωρίζει καμία νευρολογική διαταραχή και δὲν δέχεται τὴν ἐννοια τῆς φαρμακευτικῆς ἀγωγῆς.** Οἱ Τραβόλτα ὑποστήριζαν ὅτι ο γιος τους υπέφερε ἀπό το σύνδρομο Καβασάκι, το οποίο υποτίθεται ὅτι εἶχε προκαλέσει ἡ ἐκθεσή του στις τοξίνες ἀπορρυπαντικῶν”.

Ὁ ἠθοποιός σε μια συνέντευξη που εἶχε παραχωρήσει στον Λάρι Κινγκ το 2001, εἶχε ὑποστηρίξει ὅτι **χάρη σε ἕνα πρόγραμμα**

6. Οἱ ὑπογραμμίσεις, δικές μας.

αποτοξίνωσης, που είχε διδαχθεί από την εκκλησία της Σαϊεντολογίας, η υγεία του γιου του είχε παρουσιάσει μεγάλη βελτίωση»⁷.

Τά δικά μας σχόλια περιττεύουν. Δεν είναι ή πρώτη φορά πού όπαδοί κάποιας αποκρυφιστικής όργάνωσης ή ψυχολατρείας αφήνονται άβοήθητοι, ένω αντιμετώπιζουν βαριά προβλήματα υγείας, μή άποδεχόμενοι τήν έπιστημονική θεραπεία αλλά άκολουθώντας τις επικίνδυνες «θεραπευτικές» προσεγγίσεις του γκουρου ή του «διδάσκαλου» τής όργάνωσης.

Ο Λαφαγιέτ Ρόν Χάμπαρντ, μεσσίας τής Σαηεντολογίας, έχοντας προσωπική απέχθεια προς τήν ψυχιατρική έπιστήμη, διεξήγαγε άπηνή πόλεμο μέ τις ψυχιατρικές κλινικές καί τούς ψυχιάτρους, έχοντας συστήσει καί ειδική θυγατρική τής όργάνωσής του, τήν C.C.F.H.R.⁸ (στήν πατρίδα μας: Ε.Π.ΑΝ.ΔΙ.⁹) μέ στόχο τόν διασυρμό τής Ψυχιατρικής έπιστήμης, τών Ψυχιατρείων καί τών Ψυχιάτρων.

Οί ύπόλοιπες «ιατρικές» προσεγγίσεις του Χάμπαρντ ύπηρεξαν αντίστοιχα έπιστημονικά άπαράδεκτες. Η θεωρία του για τήν «άποτοξίνωση» (χορήγηση βιταμινών σέ ύπερβολικές ποσότητες καί σάουνα) γνωστή μέ τήν κωδική όνομασία «διαδικασία άποκάθαρσης» συνεχίζει νά στοιχειώνει τή ζωή τών όπαδών του καί νά δημιουργεί έπιχειρήσεις «DeTox» στή χώρα μας καί στο έξωτερικό.

ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΑΥΤΟΑΜΥΝΑΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Διαφημιστική άφίσα σχολής «Πολεμικών Τεχνών», πού κυκλοφόρησε ευρύτατα στά βόρεια προάστια περιελάμβανε μεταξύ άλλων τά έξής:

7. <http://www.tanea.gr/default.asp?pid=2&artid=4495163&ct=2>

8. Citizens Committee for Human Rights.

9. Επιτροπή Πολιτών για τά Άνθρώπινα Δικαιώματα.

«Γίνονται σεμινάρια αυτοάμυνας και ψυχολογίας»¹⁰.

Καθημερινά διαπιστώνουμε πόσο μεγάλο ρόλο παίζει στη διαμόρφωση του χαρακτήρα των παιδιών μας ο αθλητισμός και η γυμναστική.

Μέλημα όλων μας η σωστή διαπαιδαγώγησή τους μακριά από τσιγάρο, αλκοόλ και ναρκωτικά. **Το καράτε είναι τρόπος ζωής.** Με το καράτε αποκτάς πειθαρχία, δυναμισμό και πάνω από όλα σεβασμό προς την ανθρώπινη ζωή.

Φέρτε τα παιδιά σας στη σχολή μας, για να διδαχθούν την τέχνη του καράτε και της αυτοάμυνας και να διαμορφώσουν μία ακέραιη και υγιή προσωπικότητα».

Στήν ανακοίνωση αυτή δεν ξέρει τί νά πρωτοθαυμάσει κανείς: τούς ίσχυρισμούς, τις μισές αλήθειες ή τήν παραπληνική διαφήμιση;

Τί σχέση μπορεί νά έχει ή γυμναστική μέ τήν «ψυχολογία»;

Πόσο σχέση έχει ό άθλητισμός μέ τις πολεμικές τέχνες, πού προέρχονται από τό κοσμοθεωριακό περιβάλλον του άνατολικού μυστικισμού;

Τί είδους χαρακτήρα μπορούν νά άναπτύξουν τά παιδιά μας μαθαίνοντας πώς νά δέρνουν καλύτερα καί πιό άποτελεσματικά;

Ο σεβασμός προς τήν ανθρώπινη ζωή αποκτάται όταν μαθαίνει κανείς νά δέρνει πιό άποτελεσματικά;

Στό μόνο πού θά συμφωνήσουμε είναι ότι πράγματι «τό καράτε είναι τρόπος ζωής». Μιάς ζωής έναρμονισμένης μέ τά πιστεύω τής άνατολικής θρησκευτικότητας, πού καμία σχέση δεν έχει μέ τό Όρθόδοξο, Έκκλησιαστικό φρόνημα.

«Οί πατέρες τής Έκκλησίας Μέγας Βασίλειος καί Μέγας Άθανάσιος διευκρινίζουν ότι ό πόλεμος είναι σατανική κατάσταση καί δέ γίνεται δεκτός, αλλά άνεκτός. Σέ

10. Οί ύπογραμμίσεις, δικές μας.

περίπτωση πού μᾶς ἐπιτεθοῦν, μπορούμε νά χρησιμοποιήσουμε τὰ σύγχρονα μέσα, πού ὑπάρχουν ὥστε νά ὑπερασπίσουμε τήν πατρίδα μας. Δέν χρειάζεται νά μαθαίνουμε πολεμικές τέχνες, οἱ ὁποῖες εἶτε μέ διαλογισμό εἶτε χωρίς, εἶναι προϊόντα ἑνός ἄλλου πολιτισμοῦ, ὁ ὁποῖος δέν εἶναι πολιτισμός Θεώσης. Ὁ Σωκράτης ἔλεγε, ὅτι εἶναι καλύτερα νά ἀδικεῖται κανεῖς παρά νά ἀδικεῖ... ἡ ἔννοια τῆς αὐτοάμυνας εἶναι κάτι σατανικό γιατί πηγάζει ἀπό τόν ἐγωισμό. Γιά τόν χριστιανό ὑπάρχει μόνο ἡ ἑτεροάμυνα, δηλαδή νά ὑπερασπίσει κάποιον ἄλλο πού κινδυνεύει... Ἡ χριστιανική αὐτοάμυνα εἶναι νά στρέφουμε καί τό ἄλλο μάγουλο, ἀλλά κανεῖς δέν λέει ν' ἀντιμετωπίσουμε τό κακό μέ ἀγιότητα. μιλάμε γιά τό εὐκολο. Ἡ Ὁρθοδοξία δέν ἔχει ἀνάγκη νά χρησιμοποιήσει προϊόντα ἄλλων πολιτισμῶν, πολιτισμῶν δαιμονίων, καί αὐτές οἱ μέθοδοι δέν μπορούν νά σταθοῦν χριστιανικά»¹¹.

Οἱ σχολές πολεμικῶν τεχνῶν ὑπάρχουν βέβαια, ὅπως καί οἱ ἄλλες ὀργανώσεις τῆς «Νέας Ἐποχῆς», καί οἱ μασονικές στοές ἐπίσης. Κανεῖς ὅμως δέν ὑποχρεώνει ἐμᾶς καί τὰ παιδιά μας νά γραφόμαστε ἐκεῖ. Ἀκόμα κι ἂν κάποιος καθηγητής στό σχολεῖο διδάσκει τέτοια πράγματα, τὰ παιδιά μας δέν εἶναι ὑποχρεωμένα νά τά διδαχθοῦν. Αὐτό θά ἀποτελοῦσε κατάφορη παραβίαση τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων τῶν γονέων οἱ ὁποῖοι βαπτίζοντας τὰ παιδιά τους ἀπέδειξαν ὅτι θέλουν νά τά διαπαιδαγωγήσουν Ὁρθόδοξα.

Ἀλλά καί ἡ διαπαιδαγώγηση μέ κανόνα τό ξύλο γεμίζει ἀπωθημένα τίς παιδικές ψυχές (τάσεις ἐπιβολῆς, ἀντεκδίκησης κ.λπ.).

Μήπως εἶναι καιρός οἱ γονεῖς πού ἐνδιαφερόμαστε πραγματικά γιά τήν ψυχική, τήν πνευματική καί τήν σωματική υγεία

τῶν παιδιῶν μας νά παραμερίσουμε γιά λίγο τίς τόσες ἀσχολίες μας, νά προσέξουμε μέ τί ἀσχολοῦνται τὰ παιδιά μας καί γιά ποιό λόγο; Ἄς τά μάθουμε νά μή πέφτουν θύματα τῆς κάθε μόδας, πού «μπορεῖ νά εἶναι καί ἐπικίνδυνη¹²» καί ἄς ἀκούσουμε Ἐκεῖνον πού λέει:

«Ἀφήστε τὰ παιδιά νά ἔλθουν κοντά μου». Γιατί ὁ Χριστός εἶναι ἡ μόνη πραγματική δύναμη στόν κόσμο καί ἡ ζωή κοντά Του εἶναι ἡ μόνη πού διαμορφώνει ἀνθρώπους ἐλεύθερους ἀπό κάθε ἐθισμό, ἀνασφάλεια καί πλάνη.

ΧΑΡΙ ΠΟΤΕΡ ΚΑΙ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ

«Ἐνός κακοῦ μύρια ἔπονται». Σοφοί οἱ πρόγονοί μας ὅταν διατύπωναν τήν ρήση αὐτή.

Ὅταν πρὶν 8 χρόνια διατυπώναμε τούς φόβους μας¹³ γιά τό τί κίνδυνο ἀντιμετωπίζουν τὰ παιδιά μας ἀπό τὰ καταστροφικά ἀναγνώσματα τῆς J. K. Rowling μέ ἥρωα τόν Χάρι Πότερ, πολλοί ἐφησυχασμένοι γονεῖς μᾶς χαρακτήριζαν ὡς ὑπερβολικούς καί εὐφάνταστους, ἂν ὄχι σάν φαντασιόπληκτους καί ιδιόρρυθμους.

Στό ἄρθρο μας ἐκεῖνο, ὑπογραμμίζαμε ὅτι «τό χαρακτηριστικό των "παιδικῶν" αὐτῶν βιβλίων τῆς Ρόουλιγκ εἶναι ὅτι δέν ἀποτελοῦν ἕνα παραδοσιακό παιδικό ἀνάγνωσμα (ὅπου μαζί μέ τούς πρίγκιπες, τίς βασιλοπούλες καί τούς δράκους κάνουν τήν ἐμφάνισή τους καί οἱ "νάνοι", οἱ "καλές" νεράιδες καί οἱ κακές μάγισσες, χωρίς περριτέρω λεπτομέρειες), ἀλλά περιέχουν ἀκριβῆ ἀναφορά σέ ἀποκρυφιστικές διαδικασίες καί πρακτικές μέ βάση τόν "σύγχρονο" τρόπο ἀναφορᾶς στά θέματα αὐτά. Ἡ ἐντυπωσιακὰ μεγάλη ἀποδοχή τῶν βιβλίων αὐτῶν ἀπό τὰ παιδιά, ὀφείλεται προφανῶς στό ἰσχυρότατο δίκτυο προώθησης τῆς ἀποκρυ-

11. Μαρίας Δημητριάδου, «Ἡ ἀλήθεια γιά τίς πολεμικές τέχνες», (Πρόλογος π. Γ. Μεταλληνού).

12. Συνέντευξη Μαρίας Δημητριάδου στή ραδιοφωνική ἐκπομπή «Ὁ ρυθμός τῆς πρωίας», 89,4 F. M., 1-6-98.

13. «ΔΙΑΛΟΓΟΣ», τ. 22, Ὀκτ.-Δεκ. 2000.

φιστικῆς θεματολογίας, πού εἶναι ἔργο τῆς “Νέας Ἐποχῆς” τοῦ Ὑδροχόου (New Age)».

Ἡ συνέχεια ἦλθε νά μᾶς δικαιώσει, καθὼς ἡ ἀνάλυση τῶν κειμένων τῆς Ρόουλιγκ ἔφερε στό φῶς -πέραν τοῦ βασικοῦ ἄξονα τῆς ἀποδοχῆς τῆς μαγείας σάν καλῆς- καί ἄλλα, ὅπως: τήν ἐξουκείωση τῶν παιδιῶν μέ τό κακό, τή δαιμονολογία, τόν ἀποκρουφισμό, τήν καλλιέργεια τοῦ φόβου, τήν καλλιέργεια ἀρνητικῶν συναισθημάτων καί τήν παρουσία ἀντιπαιδαγωγικῶν μηνυμάτων.

Τά ἀνωτέρω καί πολλά ἄλλα, τά παραθέσαμε ἐπανειλημμένα καί στό περιοδικό «Διάλογος»¹⁴ καί στό βιβλίο πού ἐκδώσαμε μέ τόν τίτλο: «Ναί ἢ ΟΧΙ στό Χάρι Πότερ;».

Σήμερα ἐπανερχόμαστε μέ μία συγκλονιστική εἰδηση ἡ ὁποία μᾶς δικαιώνει περαιτέρω, καθὼς τό κακό παρουσιάζεται πλέον τελείως ἀπροκάλυπτο καί ἀνεξέλεγκτο.

Σέ ἓνα ἀκροατήριο 1.600 σπουδαστῶν στό «Carnegie Hall» τῆς Νέας Ὑόρκης στά πλαίσια ἐκδήλωσης γιά τήν παρουσίαση τοῦ 7ου καί τελευταίου βιβλίου τῆς -«Ο

Χάρι Πότερ καί οἱ κληροὶ τοῦ θανάτου»- ἡ Ρόουλιγκ δήλωσε ὅτι ὁ πιό ἀγαπημένος χαρακτήρας τῆς σειρᾶς Χάρι Πότερ, ὁ διευθυντής τῆς «Σχολῆς Χόγκουαρντς γιά μαγεῖες καί ξόρκια», καθηγητής Ντάμπλντορ εἶναι ὁμοφυλόφιλος¹⁵.

Ἐπειδή οἱ λεπτομέρειες αὐτοῦ τοῦ γεγονότος καί οἱ ἀντιδράσεις ἐκ μέρους τῶν παρευρισκομένων ἔχουν πολύ ἐνδιαφέρον, παραθέτουμε αὐτούσιο, ἀπόσπασμα τῆς εἰδησης σέ μετάφραση:

«Ἡ Rowling δεχόταν ἐρωτήσεις ἀπό ἓνα κοινό 1.600 μαθητῶν. Μία 19χρονη ἀπό τό Colorado ρώτησε: “Ὁ Ντάμπλντορ, ὁ ὁποῖος πίστευε τόσο πολύ στή δύναμη τῆς ἀγάπης, εἶχε ἐρωτευτεῖ ποτέ ὁ ἴδιος;”.

Ἡ συγγραφέας ἀπάντησε: “Γιά νά σᾶς ἀπαντήσω εἰλικρινά, πάντα ἔβλεπα τόν Ντάμπλντορ σάν γκεϊ”.

Τό κοινό ἔμεινε γιά λίγες στιγμές σιωπηλό καί ἔπειτα ξέσπασε σέ χειροκροτήματα!¹⁶

Ἡ Rowling συνέχισε: “Ὁ Ντάμπλντορ ἐρωτεύτηκε τόν Grindewald -ἓναν μαῦρο

15. «The Observer», Κυρ. 21 Οκτ. 2007. & <http://www.guardian.co.uk/uk/2007/oct/21/film.books>

16. Οἱ υπογραμμίσεις, δικές μας.

14. http://www.ppu.gr/greek/main_hp_gr.htm

ΟΜΑΔΕΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΟΥ ΣΚΗΝΙΚΟΥ ΤΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ

Λειτουργοῦν ἐφέτος, στά πλαίσια τῆς Π. Ε. Γ., οἱ ἐξῆς Ὅμαδες Μελέτης τοῦ Σκηνικοῦ τῶν Αἰρέσεων καί τῆς Παραθρησκείας:

1. **Ὅμαδα Μελέτης** τῆς ἱστορίας, ἐξέλιξης, διδασκαλίας καί δράσης τῆς **Ἐταιρίας «Σκοπιά»** τῶν **«Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά»** (Κάθε Πέμπτη, 5.30'-6.30' μ.μ.).
2. **Ὅμαδα Μελέτης** τῆς ἱστορίας, ἐξέλιξης, διδασκαλίας καί δράσης τῶν **Πεντηκοστιανῶν** (Κάθε Δευτέρα, 6.00'-8.00' μ.μ.).
3. **Ὅμαδα Μελέτης** τῆς ἱστορίας, ἐξέλιξης, διδασκαλίας καί δράσης τῆς **Νεοειδωλολατρίας** (Κάθε Δευτέρα, 6.30'-8.30' μ.μ.).
4. **Ὅμαδα Μελέτης** τοῦ σκηνικοῦ τῆς **«Νέας Ἐποχῆς»** (Γκουρουϊστικές, Ἀποκρουφιστικές, Ἐναλλακτικές, Νεο-Γνωστικές, Σατανιστικές, κ.λπ. ὁμάδες) (Κάθε Πέμπτη, 6.30'-8.30' μ.μ.).

Τά **Μαθήματα** πραγματοποιοῦνται σέ αἴθουσα τοῦ Ἐνοριακοῦ Κέντρου τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς (Ἀποστόλου Παύλου 10, δύο δρόμους δεξιά, μετά τήν Ε. Ρ. Τ.). Τηλ. ἐπικοινωνίας: 210 6396 665.

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ

Από τό **Ραδιοφωνικό Σταθμό τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 89,5 FM**, μεταδίδονται οἱ ἑξῆς ἐκπομπές:

1) «Σεμινάριο Ὁρθοδόξου Πίστewος». Τετάρτη, 16.00–17.00 & 12.00–1.00 (βράδυ).

Παραγωγός: Π. Ε. Γ. (Πανελλήνια Ἐνωση Γονέων γιὰ τὴν Προστασία τοῦ Ἑλληνορθοδόξου Πολιτισμοῦ, τῆς Οἰκογενείας καὶ τοῦ Ἄτομου). Παρουσιάστρια: κ. Αἰκατερίνη Ἀναγνωστοπούλου.

2) «Ἐκκλησία καὶ Αἰρέσεις». Πέμπτη, 16.30–17.00 & 2.00–2.30 (βράδυ).

Παραγωγός: Π. Ε. Γ., σέ συνεργασία μέ τὴ Σ. Ε. ἐπὶ τῶν αἰρέσεων. Παρουσιάστρια: κ. Αἰκατερίνη Ἀναγνωστοπούλου.

Από τό **Ραδιοφωνικό Σταθμό τῆς Πειραϊκῆς Ἐκκλησίας, 91,2 FM**, μεταδίδεται ἡ ἐκπομπή:

3) «Ἀντιαιρετική Δράση». Σάββατο, 14.15–15.00.

Ἐπιμελοῦνται καὶ παρουσιάζουν ὁ Πρωτοπρ. π. Κυριακός Τσουρός καὶ ὁ κ. Δημ. Κόκκορης

Ἰστοσελίδα τῆς **ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ:**
www.ecclesia.gr, e-mail: **iera-synodos@ecclesia.gr**
 Ἰστοσελίδα τῆς **Π. Ε. Γ.:** **www.ppu.gr**

μάγο, τὸν ὁποῖο νίκησε πρὶν χρόνια- καὶ αὐτό τοῦ στοίχισε ἀκόμα περισσότερο, ὅταν ἀντιλήφθηκε τί στὴν πραγματικότητα ἦταν ὁ Grindewald”.

Ἡ Rowling πρόσθεσε ἀκόμη: “Ναί, ἔτσι ἔβλεπα πάντα τὸν Ντάμπλντορ. Μάλιστα, πρόσφατα, διαβάζοντας τὸ σενάριο γιὰ τὴν ἕκτηταινία, εἶχαν μιά σκηνή ὅπου ὁ Ντάμπλντορ ἔλεγε στὸν Χάρι: “κάποτε γνώρισα μιά κοπέλα πού τὰ μαλλιά της ἦταν...” χρειάστηκε νὰ σημειώσω μιά παρατήρηση γιὰ τὸν σεναριογράφο: “Ὁ Ντάμπλντορ εἶναι γκέι!”».

Ἐχομε λοιπὸν πλέον καὶ τὴν ὁμοφυλοφιλία σάν μιά ἀποδεκτὴ στάση ζωῆς τὴν ὁποία θὰ πρέπει νὰ διδαχθοῦν καὶ νὰ προσλάβουν τὰ παιδιά μας, μέσω τῆς «παιδικῆς λογοτεχνίας» Χάρι Ποτερ.

Τί ἔχει νὰ μᾶς ἀπαντήσῃ ἐπ’ αὐτοῦ ὁ Ἑλληνας ἐκδότης πού ἀνέλαβε ἐδῶ καὶ 10 χρόνια νὰ προωθήσῃ τὸ πρόβλημα «Χάρι Πότερ» στὴ χώρα μας;

Τί ἔχει νὰ μᾶς ἀπαντήσῃ τὸ Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας, πού συχνά ἀπὸ τίς διάφορες Διευθύνσεις του ἔστειλε Ἐγ-

κυκλίους σέ σχολεῖα γιὰ τὴν ὁμαδική παρακολούθηση τῶν ταινιῶν Χάρι Πότερ;

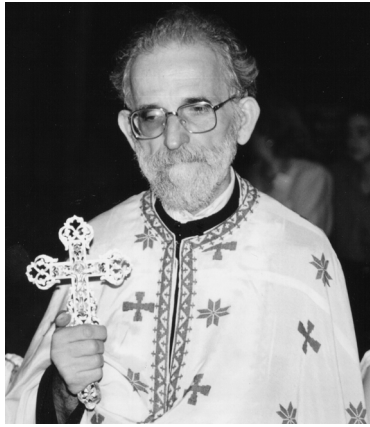
Τί ἔχει νὰ μᾶς ἀπαντήσῃ γνωστὸ καὶ ἐπώνυμο στέλεχος Πολιτικοῦ Γραφείου, τὸ ὁποῖο πρότεινε νὰ περιληφθοῦν στὰ σχολικὰ ἐγχειρίδια τὰ βιβλία Χάρι Πότερ;¹⁷

Τί ἔχουν νὰ μᾶς ἀπαντήσουν οἱ ἐφησυχασμένοι, συχνά ἐκτός Ἐκκλησίας, γονεῖς, πού στὰ γραπτά της Ρόουλινγκ βλέπουν τὰ «παιδικὰ παραμύθια, πού διάβασαν κι οἱ ἴδιοι σάν παιδιά»; Θά ἤθελαν νὰ δοῦν τὰ παιδιά τοὺς ὁμοφυλόφιλους;

Μέ ὅλο το σεβασμὸ στὸ πρόσωπο κάποιων συνανθρώπων μας, πού δυστυχῶς μαστίζονται ἀπὸ τὸ πάθος τῆς ὁμοφυλοφιλίας, ἐμεῖς δέν μποροῦμε νὰ δοῦμε τὸ τεράστιο αὐτὸ πρόβλημα σάν μιά ἀποδεκτὴ διαφορετικότητα.

Ἡ Ἐκκλησία θὰ προσεύχεται πάντα καὶ γι’ αὐτὰ τὰ ἄρρωστα παιδιά της, μέχρι νὰ μπορέσουν νὰ ἐπαναφέρουν τὸ «παρὰ φύσιν» εἰς τὸ «κατὰ φύσιν».

17. http://politis-gr.blogspot.com/2008/09/blog-post_24.html

**ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΣΥΝΙΣΤΟΥΜΕ
του π. Αντωνίου Άλεβιζοπούλου
και συνεργατών του**

1. «Ἡ Ὁρθοδοξία μας».
2. «Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Πίστη-Λατρεία- Ζωή».
3. «The Orthodox Church. Its Faith, Worship and Life».
4. «Ἡ ἀστρολογία στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας».
5. «Ποιμαντικὴ ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας».
6. «Ἐγχειρίδιο αἱρέσεων καὶ παραχριστιανικῶν ὁμάδων», (ἔκδ. Γ΄).
7. «Πεντηκοστιανοὶ καὶ Ὁρθοδοξία».
8. «Μετενσάρκωση ἢ Ἀνάσταση; Ὁρθόδοξη θεώρηση τοῦ Κακοῦ», (ἔκδ. Β΄).
9. «Ἀποκρυφισμὸς, Γκουρουϊσμὸς, “Νέα Ἐποχὴ”», (ἔκδ. Γ΄).
10. «Διαλογισμὸς ἢ προσευχή; Ὁρθόδοξη θεώρηση».
11. «Ἡ Λατρεία τῆς “Σκοπιᾶς”», (τόμος Α΄).
12. «Μία δικτατορία στὸ Μπρούκλιν», (τόμος Β΄) (ἔξαντλήθηκε).
13. «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά καὶ Ὁρθοδοξία», (τόμος Γ΄).
14. «Ἡ χαμένη ἀθωότητα. Περιπλανήσεις σὲ δρόμους τοῦ Ἐωσφόρου».
15. «Νεοφανεῖς αἱρέσεις-Καταστροφικὲς Λατρεῖες στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας».
16. «Ἐγκληματικὸ δόγμα. Ἐμπειρίες πρώην σατανιστῶν».
17. «Ντοκουμέντα γιὰ αἱρέσεις καὶ παραθρησκεία».
18. «Ὅμαδες ἀσυμβίβαστες μὲ τὴν Ὁρθόδοξη πίστη», ἔκδ. Ζ΄ Πανορθόδοξου Συνδιασκέψεως (Ἀλίαρτος 20-26/9/1995).
19. «Ναζισμὸς μὲ ἄλλο πρόσωπο. Μεθοδεύσεις ὁλοκληρωτικῶν αἱρέσεων καὶ παραθρησκευτικῶν ὁμάδων».
20. «Ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων. Προβληματικὴ καὶ στρατηγική».
21. «Νεοσατανισμὸς. Ὁρθόδοξη θεώρηση καὶ ἀντιμετώπιση».
22. «Ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων καὶ τῆς παραθρησκείας. Πρακτικὸς ὁδηγὸς γιὰ τὴν οἰκογένεια».
23. «Τὸ Νόημα τῆς ζωῆς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας».
24. «Καταστροφικὲς λατρεῖες στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἡ νομικὴ ἀντιμετώπισή τους».
25. «Αὐτογνωσία, αὐτοπραγμάτωση, σωτηρία».
26. «Ρωμαιοκαθολικισμὸς, Προτεσταντισμὸς καὶ Ὁρθοδοξία».
27. «Ἀφιέρωμα στὸν π. Ἀντώνιο Ἀλεβιζοπούλου» ἔκδ. Π.Ε.Γ.
28. Μοναχῆς Ἀντωνίας, «Νεοπεντηκοστιανοὶ στὴν Ἑλλάδα», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
29. Νικολάου Σταυριανίδη, «Θρησκευτικὴ Ἐλευθερία», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
30. Νικολάου Σταυριανίδη, «Θεοσοφία - “Νέα Ἐποχὴ”», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
31. Κωνσταντίνου Γρηγοριάδη, «Σχεδιάγραμμα Ὁρθόδοξου Κατηχήσεως», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
32. Ἰωάννου Μηλιώνη, «Ναὶ ἢ ΟΧΙ στὸ Χάρι Πότερ;», ἔκδ. Π.Ε.Γ. (ἔκδ. Δ΄).
33. Λεωνίδου Ἰ. Φιλιππίδου, «Ἡ Παγκόσμιος προσδοκία Θεανθρώπου Λυτρωτοῦ», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
34. Κωνσταντίνου Γρηγοριάδη, «Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Ἐβδόμας», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
35. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας», Γενικὴ θεώρηση, (τεῦχος 1ο).
36. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας», Καμπάλα κ.λπ. (τεῦχος 2ο).
37. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀλλημεία» (τεῦχος 3ο).
38. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἀποκρυφιστικὲς Ὅμαδες», Ροδόσταυροι κ.λπ. (τεύχη 4ο-10ο).
39. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Νεοαποκρυφισμὸς», (τεύχη 11ο-15ο).
40. «Ὁ ἀποκρυφισμὸς στὸ φῶς τῆς Ὁρθοδοξίας. Μαγεία», (τεύχη 16ο-20ο).
41. «Σατανιστικὲς παγίδες» (σειρά Β΄).
42. Κυριάκου Κυριαζοπούλου, «Σαηεντολογία», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
43. Κωνσταντίνου Χολέβα, «Ποιοὶ καὶ γιατί ἀμφισβητοῦν τὴν Ἑλληνορθόδοξη παράδοση;», ἔκδ. Π.Ε.Γ.
44. Ἄννας Μπουρδάκου, «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά. Ἀπὸ τό Α στὸ Ω».

Βιβλία ἄλλων ἐκδόσεων ποὺ συνιστοῦμε

1. «Ἡ Ὁμοιοπαθητικὴ ἀσυμβίβαστη μὲ τὴν Ὁρθόδοξη Πίστη», ἔκδ. Π.Ε.Γ Βορείου Ἑλλάδος, (ἔξαντλήθηκε). Ὑπάρχει στὴν ἰστοσελίδα: www.orthodox.net.gr/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=41
2. Μοναχοῦ Ἀρσενίου Βλιαγκόφτη, «Σύγχρονες Αἱρέσεις. Μιὰ πραγματικὴ ἀπειλή», ἔκδ. Παρακαταθήκη (τηλ. 23710 41880).
3. Μ. Ε. Johnes, «Ὁ Νικ Μάρβελ καὶ ὁ πόλεμος μὲ τὸ θηρίο», ἔκδ. Κ. Ε. Δ., Ι. Ν. Ἁγίου Νικολάου Πατρῶν (τηλ. 2610 275022).

Τὰ βιβλία διατίθενται στὰ βιβλιοπωλεῖα. Ἄν δὲν τὰ βρῖσκετε μπορεῖτε νὰ ἀπευθυνθεῖτε στὴν Π.Ε.Γ, τηλ. 210 6396665, προκειμένου νὰ σᾶς ἀποσταλοῦν ἐπὶ ἀντικαταβολή.